

Gedichten

Hajo Albert Spandaw

bron

H.A. Spandaw, *Gedichten*. J. Oomkens, Groningen 1815 (nieuwe, veranderde uitgave)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/span001gedi04_01/colofon.php

© 2017 dbnl

Voorberigt.

De Boekhandelaar J. OOMKENS, door aankoop eigenaar geworden van het kopijregt en een zeer gering aantal overgebleven exemplaren der GEDICHTEN en REDEVOERINGEN, door mij, in het jaar 1803, bij den Heer P.J. UYLENBROEK uitgegeven, had mij, reeds voor eenen geruimen tijd, aangezocht, om daarvan een' tweeden druk in het licht te doen verschijnen. Ik aarzelde. De omstandigheden van den tijd drukten mijnen geest ter neder, en de hatelijke boek - censuur leverde onoverkomelijke beletselen op.

IV

Thans echter, nu deze zwaarigheden niet meer bestaan, voldoe ik gaarne aan het verlangen des Uitgevers. Ik heb, nogtans, gemeend aan het beschaafde publiek en aan mij zelven verschuldigd te zijn mijne vroegere voortbrengselen op nieuw natezien en met zekere gestrengheid te beoordeelen.

Het gevolg daarvan is geweest, dat het gene ik thans levere zeer aanmerkelijk verschilt van het eerste stuk. Het is geen tweede druk van een reeds bestaand werk, maar veeleer een nieuwe bundel, waarin onderscheidene stukken, in eene vroegere verzameling geplaatst, weder zijn opgenomen. Ik heb er de Redevoeringen niet bijgevoegd, om dat de goede smaak eene dergelijke vermenging van poëzij en proza naauwelijks schijnt te dulden. Misschien geef ik dezelve, met ande-

ren vermeerderd, in het vervolg wel afzonderlijk uit.

Schoon ik het dichtstuk op het Onderwijs van Doof-stommen behouden heb, kwam het mij evenwel niet gepast voor het afbeeldsel van onzen verdienstelijken GUYOT er weder bijtevoegen: dewijl hetzelfde niet slechts in mijne Gedichten en Redevoeringen gevonden wordt en in den boekhandel afzonderlijk verkrijgbaar is, maar bovendien reeds in het 24ste Deel van het Vervolg op WAGENAARS Vaderl. Historie voorkomt.

Voorts heb ik eenige verzen, in de eerste uitgave geplaatst, achter gelaten; anderen omgewerkt, de meesten veranderd en allen met naauwkeurigheid nagezien en, naar mijn vermogen, beschaafd. Ik heb er, overigens, eenige verspreide en een aantal nieuwe gedichten bijgevoegd, en heb

redenen, om mij te vleijen, dat het een en ander de goedkeuring van den kenner zal wegdragen, en dat deze uitgave ook door hen, die mijne Gedichten en Redevoeringen bezitten, met genoegen zal ontvangen worden.

S.

ZUIDBROEK, 1815.

De kunst om dooven en stommen te onderwijzen.

De kunst om dooven en stommen te onderwijzen.

Ik zing geen' held, geen' krijgstrofeên;
Mijn lier klinkt voor een' kunst alleen,
Die 't harde der Natuur met zachte handen lenigt,
Een dochter der beschaving is,
En waardig elks eerbiedenis,
Die deugd en rein gevoel in zijne borst vereenigt;

Het licht, dat eens l'Epée ontstak,
Dat door de ruwe schorsen brak,
Waarmeê de schoone ziel des sterv'lings is omgeven,
Dat eerst aan Frankrijks hemel blonk,
Zijn' luister ook aan Neêrland schonk,
Ja, boven Gruno's veste in vollen glans kwam zweven.

ô Waarheid! licht mijn schreden voor!
Ik volg u op uw helder spoor;
Ik zal in elken toon uw heil'ge stem doen hooren!
Gij kent me: ik spreek geen' vleijers taal:
Mijn hart is warsch van ijd'le praal,
En 't waar-eenvoudig schoon kan mij alleen bekoren.

En gij, verbeelding! sta me bij!
Leen vleug'len aan mijn' poëzij!
Doe vonken der genie in mijne borst ontgloeijen!
Dan tokkel ik, met ed'len zwier,
De snaren op mijne elpen lier;
Dan zal ik oor en hart aan mijne zangen boeijen.

Wanneer de sterv'ling 't scheppingsplan,
Dat de Eeuw'ge alleen doorgronden kan,
Beschouwt - dan schijnt hij vaak het schoone niet te ontdekken;
Dan hoort hij klagten en geweën,
Dan vindt hij onregtvaardigheên,
En ziet in 't Godlijk werk alom afzigtb're vlekken.

De mensch schijnt hem door zijnen God
 Gedoemd tot een rampzalig lot,
 Die 't zintuig des gehoors, bij de eerste wording, derfde,
 Die 't spraakgeluid ontberen moet,
 En, bij 't gemis van 't levenszoet,
 Slechts levens bitterheid van droevige oud'ren erfde.

‘Neen!’ - roept hij met een dof gevoel -
 ‘Hij - hij is aan 't geval ten doel:
 Geen Godheid zorgt voor *hem*, naar wijze en eeuwige orden,
 Die in den rang der menschheid leeft,
 Maar geen gebruik der rede heeft -
 Het edel kleinood, dat den mensch eerst *mensch* doet worden.’

Zwijg, sterv'ling! - zwijg, door waan misleid,
 En voel uwe eigen nietigheid!
 Wat durft uw geest bestaan, aan 't lage stof gebonden?
 Waar zelfs het onbegrensd vernuft
 Des eindeloozen serafs suft,
 Daar wil uw eindig oog het Godlijk plan doorgronden!

Neen, sterv'ling, zwijg, door waan misleid,
En streef naar meer volkomenheid!
Dan zal uw mond niet meer het doel des Scheppers honen;
De vonk, die u te beurte viel,
Ligt ook, bedekt, in 's dooven ziel....
Door d' adem Gods ontgloeid, zal zij haar' luister toonen!

Val neêr dan! bid Gods wijsheid aan!
Ken 't hooge doel van uw bestaan!
Wijd, evenbeeld van God, aan 's broeders heil uw leven!
Het doel, voor uwen geest bereid,
Is eeuwige volkomenheid:
Was reeds dit doel bereikt - hoe zou de mensch dan streven?

l'Epée! ook dit, dit was uw doel!
Gij zaagt, met menschelijk gevoel,
Steeds onvolkomenheid, waar heen uw oog zich wendde;
Dat oog heeft vaak een' traan geschreid,
Uw hart, zoo vol menschlievendheid,
Heeft vaak een' zucht geslaakt om menschelijke ellende.

Die ed'le traan - die ed'le smart
Doen eer aan uw gevoelig hart:
Maar nooit deed uw gevoel uw' mond Gods liefde honen
Het onheil, op deze aard' verspreid,
Drong, spoorde u aan tot werkzaamheid....
En gij - gij zaagt uw werk door 's Hemels gunst bekroonen.

Ja, edel mensch! dit was uw doel:
Gij zaagt, vol menschelijk gevoel,
Den ramp uws broeders aan, die, doof en stom geboren,
Slechts dierlijkheid en leven had,
En voor 't geluk, dat hij bezat,
't Geluk van mensch te zijn, voor eeuwig scheen verloren.

Nu staart gij uw' bestemming aan!
De mensch moet moedig voorwaarts gaan,
Het geen Natuur verzuimt moet zijne hand herstellen!
Uw moed verwint wat moeilijk scheen;
Uw oog dringt door de nev'len heen;
Gij scheurt de banden los, die zijnen geest beknellen.

De vonk, die hem te beurte viel,
 Ontdekt gij, smeulende, in zijn' ziel....
 Die vonk ontvonkt uw' moed... gij zult Natuur volmaken!
 Gelijk de zon door lente-gloed
 Het sluim'rend plantje ontwaken doet,
 Zoo doet gij ook de kiem in zijne ziel ontwaken!

ô Gij, wier mond beschaving doemt,
 De woestheid en barbaarschheid roemt!
 Aanschouwt slechts deze kunst!.. en slaat uwe oogen neder!
 Hij, die hier ongevoelig staart,
 Is d' ed'len naam van mensch onwaard':
 Hij keer' vrij tot het niet, dat hij ontvlugtte, weder!

Neen! hier erkent hij 't werk van God!
 Hij ziet zijns broeders droevig lot,
 Hij ziet hem, diep verneêrd, in eeuw'gen slaap verzonken;
 Eén wenk der kunst - in hem ontwaakt
 De mensch, zijn boeijen zijn geslaakt -
 Dit is uw werk, l'Epée, aan ons van God geschonken.

Neen - niets is voor uw' kunst te groot!
De jong'ling, die haar' hulp genoot,
Munt boven and'ren uit, weet hen voorbij te streven;
Hij hoort, ô rede! uw heil'ge stem,
De Godsdienst troost en zaligt hem...
Hij doet zijn' pligt... en staart op een onsterflijk leven.

Mist hij 't gehoor... hij voelt het niet,
Daar 't helder oog de dingen ziet:
't Gezigt is zijn gehoor - de teekens zijn hem klanken!
Hij kent het heil van zijn bestaan,
Blikt moedig zijn' bestemming aan...
Hij knielt... zie hem zijn' God en zijn' l'Epée danken;

Hij weent... hij snikt van dankbaarheid...
Ween - ween! de tranen, die ge schreit,
Zijn paalen, die het hoofd van uw' l'Epée sieren -
Ja, hij verzoende u met uw lot;
Ja, hij was schepper onder God -
Juich, dankb're! ja, gij moogt uw tweede schepping vieren!

Verheven kunst, mijn' zang te hoog!
Gij schemert voor mijn sterflijk oog...
Hoe zal mijn zwakke lier uw hemelsch schoon bezingen?
't Gevoel van d' ed'len jongeling,
Die 't redelicht van u ontving,
En zijner oud'ren vreugd moog' mijnen galm verdringen.

Dat elk de liefde, als heilig, roem',
Haar zaligheden Godlijk noem' -
Ook ik - ik doe haar hulde en kniel voor heure altaren;
Maar als die liefde in 't huwlijk woont,
En God den echt met kind'ren kroont,
Dan kan geen' liefde deze liefde ooit evenaren.

Het kind, gedragen onder 't hart,
Het kind, gebaard in wee en smart,
Dat de oud'ren beurtelings van vreeze en hoop doet weenen,
Dat is de band, die harten snoert,
De zaligheid ten toppunt voert,
Het wezen, dat in zich twee wezens ziet vereenen.

Is moeders zachte aanminningheid
Niet op 't gelaat van 't kind verspreid?
Zien we in den kleenen knaap niet vaders trekken spelen?
ô Vreugde, die geen grenzen ziet!
Men blikte, verrukt, in 't blij verschiet:
De tijd zal 't ouder-hart nog grooter vreugde telen.

Als 't kind, ô moeder! zijnen dorst
Voor 't eerst mag lesschen aan uw' borst,
Dan drinkt gij wellust in, in spijt van pijn en smarte;
Dan knielt uw weêrhelft bij u neêr;
Dan heeft hij zelfs geen wenschen meer!...
Dan drukt hij gade en kind aan zijn gelukkig harte.

ô Moeder! als uw zuigling schreit,
Dan wordt uw hart door hoop geveleid -
De toekomst schijnt u dan belovend toe te wenken,
Dat eens uw kind zijn' nood u klaagt,
En staam'lend u om bijstand vraagt,
U zoete woorden voor verleende zorg zal schenken.

Maar ach! die vreugd, waar gij naar smacht,
Is ijdel.... en geen' wensch, geen' klagt
Zult ge immer uit den mond uws teed'ren liev'lings hooren!
De moeder-naam, dien God u gaf,
Rolt nooit van zijne lippen af:....
Weent... droevige ouders! weent! *uw kind is doof geboren!*

Wanneer een reiziger, verdwaald
In 't digst des wouds, als de avond daalt,
Geen' hulp, geene uitkomst ziet - zich zelve acht verloren,
Daar 't woest en akelig geschreeuw,
't Geluid van d' uitgevasten leeuw,
Door de echo's nagebawwd, hem dond'rend brult in de ooren;

Dan zijgt hij bij een' boomstronk neêr,
En heeft noch moed noch krachten meer:
Hij wacht elk uur den dood... smeekt om dien laatsten zegen..
Maar als de dageraad verschijnt,
De nacht met zijn gevolg verdwijnt,
Dan rijst hij vrolijk op... en lacht den morgen tegen!

Zoo, oud'ren, zinkt gij ook ter neêr!
Gij hebt geen' hoop op uitkomst meer...
Gij acht uw dierbaar kind voor 't redelicht verloren;
In 't zeker naderend verschiet
Is alles ak'lig, wat ge ziet:
Geen enk'le straal van licht kan door het donk're boren;

Barbaarschheid raast en brult alom...
Uw zoon volgt haren woesten drom...
Gij drukt hem nog aan 't hart... ô God gij mint hem teeder!
Het noodlot snoerde, gram te moê,
Den muilband om zijn kaken toe...
Gij schreit... helaas! vergeefs... hij ligt daar *stom* ter neder!

Maar, Hemel! welk een' flikkering,
Die daar uw schreijend oog ontving!
Rijs, rijs gezegend licht: l'Epée deed het blinken!
Juicht, oud'ren, juicht en dankt uw' God!
Uw zoon wordt mensch!... ô zalig lot!
Hij zal niet in den poel der dierlijkheid verzinken!

Triomf! de woeste drom verdwijnt,
Daar 't zalig licht nu helder schijnt....
Gij ziet het, oud'ren! in verheven luister blinken!
Het spreidt alom zijn' glans ten toon....
Op, vader! laat uw dierb're zoon
Den stroom van levenslicht met volle teugen drinken!

De vader gaat... verrukt en blij
Keert hij - zijn taal is profecij:
'Gij zult, mijn gade, uw kind veredeld weêr aanschouwen!'
Nu hoopt ze... dan is 't harte bang;
Nu valt één dag haar jaren lang;
Dan vestigt zij op God, haar' Vader, heur vertrouwen.

Ja, moeder, ja, vertrouw op God!
Zijn liefde zorgt voor 's menschen lot...
Uw zoon wordt reed'lijk, vrij, verlost van slaafsche boeijen;
Guyot is met zijn leed begaan:
Hij blaast het smeulend vonkjen aan...
De vonk wordt vlam... de vlam doet zijnen boezem gloeijen!

De nev'len wijken voor 't gezigt;
Er rijst op eens een helder licht!...
Ziet hem den steilen berg met mannenmoed betreden!
Eerst leidt de kunst hem zachtkens op;...
Nu klimt hij zelf... bereikt den top...
Hij ziet verrukt omhoog... en dankbaar naar beneden.

Ja, ouders! hij ziet naar u neêr!
Haast - haast omhelst ge uw' liev'ling weêr...
Spoed aan, gewenschte stond!.. hoe kunt ge nog verbeiden?
Vlieg, zoon! vlieg... uwe moeder wacht!
Zie, hoe zij u reeds tegenlacht!
Zij strekt hare armen uit, om nooit van u te scheiden!

Gij komt... omhelst uw' moeder teêr...
Zij zinkt, bedwelmd van blijdschap, neêr;
Gij werpt u, vol gevoel, in de armen van uw' vader...
Uw boezem zwelt.. ge aanbidt uw' God,
Knielt neêr, bevredigd met uw lot,...
Gij zegent uw' l'Epée en uw' Guyot te gader!

Nu voelt hij al de zaligheid,
Voor hem, als reed'lijk mensch, bereid...
Hij is verrukt... vergeet zijn' stomheid... poogt te spreken;
De traan, die 't dankbaar oog ontvloeit,
Is vuur, dat in zijn' boezem gloeit...
Vloeit, tranen-stroomt! zijn' ziel wil uit haar' kerker breken!

't Gaat wel - 't geprangde hart krijgt lucht
Door traan bij traan en zucht op zucht...
Ziet hem op de eeuwigheid... op beter leven doelen!
Zijn' moeder... God! welk een tooneel!
'k Beschrijf het niet... men vergt te veel!
Hier zwijgt de zwakke kunst,.. hier moet het hart gevoelen!

En gij, l'Epée, die Gods lof
Nu juichend zingt in 't hemelhof!
Gij smaakt de zaligheid, u voor uw' deugd beschoren!
Ach! zoo ge weet wat hier geschiedt,
Zie neder op mijn staam'lend lied,
En wil, o hemeling! mijne aardsche zangen hooren!

Uw roem, bij ons in zegening,
Verduurt der eeuwen wenteling;
Voor u zal nog de borst des laatsten naneefs gloeien:
Als Cesars glorie is vergaan,
Met Alexanders lauwerblaân,
Zal nog l'Epées naam van dankb're lippen vloeijen.

Ook gij, wiens hart van liefde blaakt,
Guyot, die de ed'le kunst volmaakt!
Gij leeft in aller hart - uw roem wordt nooit volprezen:
Ontvang gij Neêrlands lofgeschal!
Juich, Groningen!, zijn aanzijn zal
Een schoone parel in uw schitt'rende eerkroon wezen.

De waarde van vrouw en kind.

Schoon ik de gunst der grooten mis,
De weiflende fortuin mij ongenegen is,
Ik heb nog vrouw en kind, God dank! en brood voor beiden:
Een' vrouw, die mij zoo teêr bemint,
In reine huwlijkstrouw haar' hoogsten wellust vindt,
En om geen lief of leed van mijne zij' zou scheiden;
Een kind, dat, vrolijk en gezond,
Met rozen op de wang en lachjes om den mond,
Nog van geen' ramspoed weet in zijn onschuldig leven:
Wat klaag ik dan om leed of druk?
Mijn lot is zaligheid - ik smaak het hoogst geluk:....
'k Wil voor geen' koningskroon mijn wijf en jongen geven!

Het geluk.

Wat poogt ge, sterveling, vermetel?
Wat klaagt ge, morrende, om uw lot?
En hoont zelfs op zijn' heil'gen zetel
Den heil'gen, vlekkeloozen God?
Wat doet uw' borst zoo rustloos hijgen?
Wat zwoegt ge en wenscht gij te verkrijgen?
't Geluk, dat altijd heerlijk schijnt?
Gij tracht een' luchtbel na te jagen;
Gij grijpt... en ach! gij durft het wagen
De hooge Godheid aan te klagen,
Wanneer die bel in damp verdwijnt!

Hoe! de Eeuw'ge, die door lout're goedheid
Aan u het aanzijn schonk uit niet;
Die bronnen, vol verheven zoetheid,
Weldadig voor u stroomen liet;
Die onuitputbaar is in liefde;
Wiens vaderhand, wanneer ze greefde,
Ook balsem aanbood voor de pijn;
Die vreugde en droefheid wijslijk mengelt,
Door lijden harten zamenstrengelt,
Reeds hier voor de eeuwigheid verengelt....
Zou 't voorwerp van uw klagten zijn!

Bloos! ken Hem nader, die de wereld
Met de eëlste gaven rijk bestrooit;
Die 't prachtig firmament beperelt,
En 't oost met blinkend purper tooit;
Die geur'ge bloemen, vrucht'b're kruiden
Bewasemt door den gloed van 't zuiden,
En 't zuid door zefirs adem koelt;
Van wien we, ondankb're stervelingen,
Steeds onverdiende gunst ontvingen,
En, boven al die zegeningen,
Een hart, dat zijn geluk gevoelt.

Dat hart is meer dan goud en schatten,
Dan koningskroon en sceppter waard;
't Kan werelden in zich bevatten,
En 't gloeit nog op het puin der aard.
Wanneer u Rafaëls vermogen
Of Haydn's kunst hield opgetogen,
Als Vondel u een Godheid scheen,
Als liefde en vriendschap u doen blaken,
En de aarde tot een' hemel maken....
Wat zaligheid gij dan moogt smaken,
Dank, sterveling, 't uw hart alleen!

Wat mort gij? zink in 't stof ter neder!
En bloos, en kniel, en stamer... God!
Ja! God is Vader! goed en teeder!
Bid aan! bid aan! rust in uw lot!
Leer stil gelijk een kind te zwijgen,
Opdat ge een harte moogt verkrijgen,
Dat altijd zegt: 't is wél gedaan!
Wil u geheel d' Algoedheid wijden!
Dan zult ge u als een kind verblijden,
En danken onder 't grievendst lijden;
Het lijden zelfs brengt zegen aan.

Poog, sterv'ling, dan niet door te dringen
Naar 't geen voor u in nev'len ligt!
Noch in uw' waan het lot te dwingen,
Welks loop de hoogste wijsheid rigt!
Wil naar geene ijd'le schaduw haken!
Geniet! er is zoo veel te smaken; -
Scheep u geene ingebeelde smart!
Zoek nimmer schatten op te delven,
Geene eer in weidsche praalgewelven!
Maar zoek, maar vind het in u-zelfen!
't Geluk woont in uw eigen hart.

Hectors afscheid.
(Uit het Hoogduitsch van Schiller.)

ANDROMACHÉ.

Wil dan Hector eeuwig mij begeben,
Daar Achilles held bij held doet sneven
En Patroclus dood ten wreker strekt?
Wie, wie zal voortaan uw' knaapje leeren
Speren werpen en de Goden eeren,
Als de duistere Orcus u bedekt?

HECTOR.

Dierbaar wijf! staak uw geweene en klagten;
Naar den veldslag is mijn hijgend smachten;
Door deez' arm wordt Pergamus behoed:
Kampend voor het heiligdom der Goden,
Red ik 't vaderland uit al zijn nooden,
En stijg neder in den donk'ren vloed.

ANDROMACHÉ.

Uwe wapens zijn voor u verloren;
Hun geklink-klank zal ik nooit weêr hooren;
Priams grootsche heldenstam verderft;
Waar gij heen gaat zal geen dag meer klimmen,
Maar Cocytus door woestijnen grimmen,
Als uw trouwe liefde in Lethé sterft.

HECTOR.

Al mijn wenschen wil ik, al mijn weten,
Lethé! in uw' stillen stroom vergeten,
Maar mijn' trouwe liefde niet...
Hoor! de woestaard raast reeds aan de muren;
Gord mij 't zwaard aan! wil uw leed verduren...
Hectors liefde sterft in Lethé niet.

De liefde.

Gij, wie men heilig noemt,
Wier deugd de wereld roemt,
Die regt doet op uw paden,
Die d' armen bijstand biedt...
Ach! ijdel zijn uw daden,
Hebt gij de liefde niet.

Wat ooit uw moed verwon,
't Geloof verzetten kon,
Wat gij ook moogt verrigten -
Zoo 't niet uit liefde vliet...
De glans van al uw pligten
Is slechts een blinkend niet.

Schoon gij 't heelal doorent,
Der starren namen kent,
Der zonnen zwaai moogt meten;
Het diepst geheim bespiedt,
Verborgeneën kunt weten,
En in de toekomst ziet;

Schoon ge Eng'len talen spreekt,....
En 't hart geen' liefde kweekt,
Door haar niet wordt bewogen, -
Hoe trotsch uw kennis praal',
Ge blijft, bij uw vermogen,
Een klinkende metaal.

De liefde is altijd rein;
Zij blinkt als een fontein,
Wier helder-tint'lend water
Kristallen stralen schiet,
En met een zoet geklater
In zilv'ren golfjes vliet.

De liefde is nimmer koel;
Ze gloeit van 't reinst gevoel,
Van Godlijk mededoogen;
De liefde is teêr en zacht;
De liefde is ligt bewogen,
Ze smelt bij jammerklagt.

De liefde hoopt altijd,
Vergeet, verdraagt en lijdt;
Zij oogst voor beter leven;
Zij helpt, zij troost, zij raadt;
De liefde wil vergeven,
De liefde denkt geen kwaad.

De liefde is uitgebreid:
Haar gloed is wijd verspreid,
Zij koestert blanken... zwarten...
Zij heeft haar' dienst alom,
't Altaar in alle harten,
't Heelal ten heiligdom.

Ze blinkt verheven - teêr
In Jezus reine leer;
Het hard en nev'lig duister
Wijkt voor haar' held'ren glans:
Zoo blinkt met zachten luister
De maan aan 's hemels trans.

Gelijk het dorstig land,
Met heester, bloem en plant,
Gelaafd wordt door den regen,
Zoo wordt het hart besproeid,
Als zij, vol troost en zegen,
Van 's Heilands lippen vloeit.

Ze leeft en gloeit en gloort
In Jezus heilig woord,
In Jezus ed'le daden:
Ze drukt, met majesteit,
Op de Evangeliebladen
Het merk van Godlijkheid.

Waar zij haar' zetel sticht,
Daar rijst een heerlijk licht,
Daar wil de Godheid wonen;
Daar troont een Eng'lenrij,
Daar klinken zuiv're toonen
Van hemel-melodij.

Ze bloeit in 't bloemrijk dal,
Ruischt in den waterval,
En klettert in den regen;
Waar zij den sterv'ling vleit,
Daar druipt het al van zegen
En zwelt van vruchtbaarheid.

o Gij, vol rein gevoel,
Die gloeit voor 't hoogste doel,
Voor 't heil van 't menschdom ademt!
Gij, dan op 't hoogst verrukt,
Als gij 't heelal omvademt
En aan uw' boezem drukt!

Gij, edel menschenvrind!
Ofschoon gij harten vindt,
Met eeuwig ijs omtogen,
Nog blijft uw rein gemoed
Voor 's broeders heil bewogen
Door liefde's zachten gloed.

U, wien geen ondank grieft,
Van 't Eng'lendom geliefd,
En boven de aard' verheven,
U, rijp voor de eeuwigheid,
U is in beter leven
De gloriekroon bereid.

De gelukkige landman.

De boer heeft een gelukkig lot!
Zijn stand is waarlijk vrij;
Hij werkt en zingt en dankt zijn' God,
Hij smaakt het zuiverste genot,
Is vergenoegd en blij.

Een wijfjen, eerbaar, lief en goed,
Zijn troost in leed en druk,
Dat met hem deelt in zuur en zoet,
In armoede en in overvloed,
Vermeedert zijn geluk.

En kind'ren, vrolijk en gezond,
Die, in de onnoz'le jeugd,
Gehoorzaam zijn met hart en mond,
Volmaken vaders levensstond,
En volgen moeders deugd.

Zijn hart wordt door geen' vrees gekweld:

't Geloof aan Gods bestuur
Verdrijft de zorg, die 't hoofd ontstelt;
Hij ziet alleen in 't vrije veld
De schoonheid der Natuur.

Hij hoort der vog'len morgenlied,

Dat blij Gods lof vermeldt;
Terwijl zijn oog naar boven ziet,
En 't hart, dat zoo veel vreugd geniet,
Dien dankb'ren zang verzelt.

Hem streelt het schoone in bloem en plant,

Door malschen dauw besproeid;
Hij merkt alom eens Vaders hand,
Die alles schept en houdt in stand,
En 't al door liefde boeit.

Hij ziet, hoe alles minnen moet

Door werking der Natuur:
In 't vischje, spart'lende in den vloed,
In 't duifje, kirrende van gloed,
Bespeurt hij 't eigen vuur.

Hij ziet, hoe gras en klaver groeit
En voedt zijn glanzig vee;
Hoe 't golvend graan op de akkers bloeit,
Het beekje door de velden vloeit,
In ongestoorden vreê.

Wanneer de dag in 't westen zinkt,
Dan houdt de landjeugd feest;
Hij ziet, hoe liefde en onschuld blinkt,
En als de boersche vedel klinkt
Verheft zich hart en geest.

Te huis vindt hij zijn' zielsvriendin
En lieve kind'ren weêr:
Eerst zegent hij zijn kleen gezin,
Dan dankt hij God en sluimert in...
Hij heeft geen wenschen meer.

Aan de reinen van harte.

o Broeders! gij, die weent en lijdt,
Met druk en lot moet kampen;
Maar onbevlekt en deugdzaam zijt,
In 't midden van uw rampen, -
Voor u is troost, voor u is baat,
Uw ramp, uw lijden is geen kwaad.

Wat ook den sterv'ling zij bereid,
Beproeven wij ons harte;
Het is de bron van zaligheid,
Maar ook de bron van smarte:
Al wat ons grieft - wat ons bekoort,
Het vloeit uit deze bronwel voort.

Al werpt de gouden voorspoedszon
Haar' glans op onze paden;
Ofschoon we ons in een rijke bron
Van weelde en wellust baden:
Er is geen vreugd, geen duurzaam goed,
Dan voor het onbevlekt gemoed.

Al zien we op onze levensbaan
Geen enkel roosje tieren,
Al dobb'ren we ook op d' oceaen,
Wen schrikb're stormen gieren:
Er is geen leed, er is geen smart
Voor 't rein en onbezoedeld hart.

Ofschoon een koning kroonen schenk',
En als een Godheid blinke,
Een halve wereld, op zijn' wenk,
Aan zijne voeten zinke....
Hij kent geen' vreugd, is 't harte onrein,
Hij is in 't oog des wijzen klein.

De mijnslaaf wroete in slijk en leem,
Daar op zijne ijs'ren boeijen
En 't goud voor 's konings diadeem
Zijn zweet en tranen vloeijen....
Is 't hart gewijd aan deugd en God,
o! Dan berust hij in zijn lot.

Al moet gij dan met tegenspoed
En 't grimmig noodlot kampen,
Gij, braven, - reinen van gemoed,
Bezwijkt niet onder rampen:
Voor u is troost, voor u is baat,
De Alvader is uw toeverlaat.

Schoon 't bloempje van de hoop verwelk',
Eens ziet ge een' lichtstraal blinken;
Al moet gij ook den alsemkelk
Ten bodem ledig drinken....
God vulde dien - gij neemt hem blij,
En ieder teug wordt artsenij.

Schoon laster als een adder kruip',
En schuif'lend u begrimme,
't Gebrek in uwe woning sluip'
En uwen disch beklimme....
Eén blik op God - geen laster schaadt,
En eerlijke armoede is geen kwaad.

Wél u! gij moogt bij 't grievendst lot
Op zek're redding hopen!
Gij nadert voor den tróon van God
En vindt den hemel open:
De reine wendt zich in gebeên
Naar de eeuw'ge bron van reinheid heen.

Wie deze heilbron nad'ren mag,
Zal voor geen' toekomst beven;
Uit zwarten nacht rijst held're dag,
Het beeld van beter leven!
Er is voor hem geen leed, geen kwaad:
Zijn hart is rein, bij God is raad.

Dat dan de nacht zijn' vlerken spreid',
De dag, die eens zal blinken,
De zaal'ge dag der eeuwigheid,
Zal nooit ten avond zinken:
Gelukkig hij, die in 't verschiet
Dien dag met vreugde rijzen ziet!

o Troost! o hoop! o eeuwigheid!
o Eindeloos verblijden!
Schoon hier de weg door dist'len leidt,
Niet eind'loos is het lijden:
Neen! droeve, aan gindsche zij' van 't graf
Daar legt ge uw aardsche kluisters af.

Daar is de grenspaal van den tijd
En van het lijden tevens;
Daar zijn geen wrevel, haat of nijd,
Geen zorgen dezes levens;
Daar wordt der driften stroom gestuit,
Daar rust ge van uw' arbeid uit.

Daar kan der rijken trotsche praal,
Der boozen list niet baten;
Daar weegt men met eene and're schaal
En meet met and're maten;
Daar legt de huich'laar 't masker af,
En ijd'le roem verstuijft als kaf.

Daar grieft geen vloek, geen laster meer,
Daar zijt ge vrij en veilig;
Daar zingt ge, tot des Eeuw'gen eer,
Het heilig *driemaal heilig*;
Daar smelten ziel en zaligheên,
Gevoel en deugd en liefde inéén.

Daar zult ge 't hooge en wijze doel
Van 't lijden hier ontdekken:
Dit zal u tot verhoogd gevoel,
Tot dankb're liefde wekken,
Bewond'rend met vernieuwden zin
Gods grenzenlooze menschenmin.

En nu - o broeders! weent niet meer!
Wilt uwe tranen droogen!
Een Vader-oog ziet op u neer,
Vol teeder mededoogen:
Verheft uw' geest, in leed en pijn!
God wil der reinen redder zijn.

Ja, God is Vader! God is goed!
Het onheil dat u griede,
De smarten, die ge lijden moet,
Zijn blijken zijner liefde:
Vertrouwt op hem, in ramp en nood!
Zijn liefde is onbegrijpelijk groot!

Vest op die liefde alléén het oog, -
Dan hebt ge niets te vreezen!
Hoe ramp en lijden stijgen moog',
Gij zult gelukkig wezen!
Wie rein van harte is, voelt geen kwaad,
Wanneer hij 't oog ten hemel slaat.

Aan mijnen vriend...

Klaag, dierb're, klaag niet meer! wil uwe tranen droogen!
Gij lastert eenen God, die voor uw welzijn leeft;
Wiens onbegrensde magt en eeuwig alvermogen,
Uit liefde, u eens geschapen heeft.

Een korte spanne tijds werd ons slechts toegemeten;
Een luttel plekje gronds ligt tusschen wieg en graf:
Wee hem, die op zijn' weg den zegen kan vergeten,
Dien hem Gods milde goedheid gaf!

Gij kunt de zoetste vreugd alom volop genieten,
Daar de ontevreden mensch slechts donk're schimmen ziet;
Hij laat de stille beek onachtzaam henenvlieten,
En voelt, Natuur! uw' schoonheid niet.

En wat, wat baat u toch dat eeuwig, rustloos zwoegen,
Dat morren om uw lot, vervreemd van alle vreugd?
Smaak, waar ge smaken kunt, geluk en vergenoegen,
En wees een stille vriend der deugd!

Zie 't schitt'rend morgenlicht aan purp're kimmen blinken!
Beschouw Natuur, en zuig verheven' wellust in!
Zie 's avonds 't eigen licht in 't vale westen zinken,
En zijg in de armen van de min!

Der dicht'ren reine taal beziel' geheel uw leven!
Geniet met Hölty, blijde, en druif en zoeten kus!
Laat Voss, laat Stolberg u eene ed'le stemming geven,
En zing met Gleim en Claudius!

Geef u aan hun gevoel, aan hun' verrukking over!
Droom zoete droomen meê! dat al uw kommer wijk!
Dat Feith, dat Bellamy u beter wereld toover',
Met Loots, Vereul en Bilderdijk!

Denk vaak aan uwe jeugd, aan die volzaal'ge tijden,
Toen kindschheid huppelde over zorg en kommer heen,
Toen gij uw leven, als een golfje, weg zaagt glijden,
En u heel de aarde een hemel scheen!

o Zoet herdenken! al, wat we in dien leeftijd deden,
Wat toen ons jeugdig hart gestreeld heeft en verrukt,
Bekoort ons steeds, en heeft nog zoete aantreklijkheden
Als ons de last der jaren drukt.

Uw dagen zullen dan, als in uw' jeugd, verglijden;
En treft in d' ouderdom u ramp of ongeval,
'tGaat vast, dat eens de deugd, ofschoon ze een' poos moet lijden,
Haar loon van God ontvangen zal!

**Ter viering van het vijftwintig-jarig bestaan der Maatschappij:
Tot Nut van 't Algemeen.**

Hoe! overal ellend'! verwoestende oorlogsvieren!
Hoe! de aarde in brand! de mensch verstikkende in den gloed!
Hoe! stroomen, - bruisende rivieren,
Door dijken brekende en geverwd met menschenbloed!
Hoe! menschen in een' zee van menschenbloed verdrinkend',
En in een' gapend' afgrond zinkend'
Geheele volken, zich verplett'rende in den drang!
Hoe! vorsten van den troon gestooten!
Hoe! landen uitgeschud! hoe! steden plat geschoten!
En hier!... hier houdt men feest! hier klinkt de jubelzang!

Is Neêrland dan alleen bevrijd van al die rampen?
En lijdt het niet met de aard', die zoo verschriklijk leed?..
Helaas! het moest met jamm'ren kampen,
En 't beefde van den schok, die Duitschland schudden deed!
Het hoorde van rondom 't geloei der krijsorkanen;
Het stortte ook edel bloed en tranen;
Het waggelde in den storm... maar God! nog viel het niet!
't Heeft, door uw' liefde alleen beveiligd,
Verlichting, Waarheid, Deugd een' tempel toegeheilgd,
Waar 't aan die ed'le trits de zuiverste offers biedt.

Ja! hier, hier houdt men feest, hier klinken jubelzangen, -
Maar niet aan wulpsch vermaak of ijd'len glans gewijd!
Neen! gij moogt onze hulde ontvangen,
o Ed'le Maatschappij, die Neêrlands glorie zijt!
Zie heil'gen offerwijn met reine handen plengen!
De burgers, die dien pligt volbrengen,
Zijn reeds gelouterd door uw' Goddelijken gloed:
Verheven, blinkend moogt gij pralen;
Een vierde van eene eeuw mogt ons uw licht bestralen,
Zijn koesterende glans drong dóór in ons gemoed.

Een vierde van eene eeuw? ja! toen reeds donk're wolken
Zich zamenpaktten, toen de storm reeds werd voorspeld,
Die op het weerloos hoofd der volken
Eens los zou barsten met verpletterend geweld,
Zaagt ge op Noordhollands grond uw' eersten uchtend gloren,
En, in den middelstand geboren,
Vlood zacht en ongemerkt uw teed're kindschheid heen:
Gij werdt eenvoudiglijk gevoedsterd,
En door een' Genius met liefde en zorg gekoesterd,
Tot roem van Nederland, tot heil van 't algemeen.

De staatsorkaan brak los... en heil'ge banden scheurden;
De tempels van de Deugd en Waarheid stortten in;
De Godsdienst en Verlichting treurden;
Met droevig rouwmisbaar vlood de ed'le Menschenmin:
Ze doolden angstig rond en vonden geene ontferming, -
Toen boodt gij de edelen bescherming
In 't half voltooid gebouw, ontbloot van dak en trans;
Het moest den storm des tijds verduren;
Maar gij - gij bouwdet voort... nu rezen trotsche muren
Aan 's Amstels boorden op met nooit gekenden glans.

Hier, ed'le! waandet gij uw jonge stichting veilig,
 Aan volksbeschaving en aan rede en deugd gewijd:
 Doch wat is aan 't Vooroordeel heilig,
 Aan dweepend Bijgeloof, Schijnheiligheid en Nijd?
 Ach! zij bezoedelden en voorportaal en drempel,
 Ja! drongen door in d' achtb'ren tempel,
 Tot aan het outer, 't welk van zuiv'ren wierook brandt;
 Hier blonkt gij in verheven' luister,
 Eén blik.... en 't nachtgebroed vlood heen in 't ak'lig duister,
 Voor 't licht, dat u omstraalde, o heil'ge! niet bestand.

Nu dreigt u geen gevaar in de achtb're tempelmuren;
 Maar 't menschdom ziet ge thans met diepen weemoed aan:
 Wat schokken moest het niet verduren!
 Hoe peilloos zonk het niet door eigen gruweldaân!
 't Is al in rep en roer, het woelt aan alle kanten;
 Hier zwieren, als een hoop bacchanten,
 Bedrogen burgers rond en schreeuwen: wij zijn vrij!
 Ginds dringt men onbekende volken
 't Geschenk der vrijheid op met bajonet en dolken,....
 Men tiert en dreigt - en vloekt het juk der slavernij.

't Misleide volk zoekt heul bij staatsveranderingen,
 Terwijl het, razende, in zijn' eigen' boezem wroet,
 En, moordende om bespiegelingen,
 De staatshulk dobb'ren laat op d' oeverloozen vloed;
 De menschheid ligt verguisd, vertrapt in 't stof ter neder;
 Barbaarschheid sticht haar' zetel weder;
 Daar tusschen waart de Krijg met vuur en sulfer rond:
 Van helsche woede knarsetandend,
 Zwaait hij zijn schrikb're toorts, en 't veege Europe, brandend,
 Verstikt in wee en rouw en wacht den jongsten stond.

Dit wee was grievend, ja! verscheurend voor uw harte,
 o Ed'le! steeds zoo goed, zoo zacht, zoo rein van zin!
 Maar gij bezweekt niet in uw' smarte;
 Bij 't groeijen van de ellend' groeide ook uw menschenmin;
 Gij voelt uw' roeping thans; ter goeder uur geboren,
 Doet gij uw licht weldadig gloren,
 Tot zegen, heil en troost van Hollands maatschappij:
 Wat fol't'rend lijden haar ook griefde...
 't Geen uit uwe oogen straalt is Goddelijke liefde,
 't Geen van uw lippen vloeit is hemelartsenij.

Ja, heerlijk blonk uw licht, zoo lout'rend, zoo weldadig,
 En spreidde een' hemelglans gezegend in het rond:
 Heb dank, Algoede! die, genadig,
 Dat licht deedt schijnen op den vaderlandschen grond!
 Het schenkt geen' luister aan paleis en tempeltinnen;
 Het dringt de leemenhutten binnen,
 Waar 't door de grove pij des schaam'len werkmans boort;
 Zijn gloed verkwikt door zachte stralen,
 Herschept de barste heï in schoone en vruchtb're dalen,
 Brengt uit een' wildernis een bloeiend lusthof voort.

Ja! hier, hier houdt men feest! hier klinken jubeltoonen;
 Verlichting, Waarheid, Deugd en Godsdienst juichen thans:
 Wie zoude uw blinkend hoofd niet kroonen,
 o Maagd, verheven-schoon, omstraald met Eng'lenglans!
 Ja! elk zal 't heilig feest van uw' geboorte vieren;
 Ja! elk zal 't met gebloemte sieren;
 Hier is geen onderscheid van aanzien, magt of stand:
 Uw gloed mag aller borst bezielen;
 Ja, gij ziet duizenden voor uwe altaren knielen....
 En 't lied is koorgezang van 't jub'lend vaderland.

Dit loflied klinkt voor u en uwen ed'len stichter,
 Die reeds in zaal'ger kreits der braven loon ontving!
 Als menschenvriend en volksverlichter,
 Blijft hij bij 't nageslacht in dankb're zegening:
 Verheerlijkte! o! zie neêr! hoor onze vreugdezangen!
 En zijn we niet met floers omhangen,
 't Is niet, omdat uw dood ons met geen' rouw vervult;
 Maar 't feest gedooft geen blijk van smarte:
 Gij leeft met uwe telg in ieder Neêrlandsch harte;
 De lofzang stijg' tot u, in eeuwig licht gehuld!

Uw naam staat in de rol der ed'len aangeschreven
 Naast Franklin, Howard, Penn, l'Epée en Washington,
 En naast u, Genius van 't leven,
 o Jenner, eeuwige eer van 't magtig Albion!
 De wereld moge vrij geweldenaren roemen,
 Wij zullen NIEUWENHUYZEN noemen,
 De menschenvriend alleen is, in onze oogen, groot!
 De jeugd, die naauw zijn' naam kan spellen,
 Zal, staam'lend, van zijn' deugd en menschenmin vertellen;
 Zij juicht in haar bestaan, beweened zijnen dood.

Juich! juich dan, Nederland! wil heil'gen wierook zwaaijen!
De altaren branden reeds ter eer der maatschappij!
Doe vlaggen van uw spitsen waaijen!
Zet aan dit plegtig feest den hoogsten luister bij!
Bekrans het hoofd dermaagd! strooi frissche en geur'ge bloemen!
Roem, zoo ge nog op iets moogt roemen,
Op de ed'le, die ge thans, vereerend, hulde biedt!
Laat vrij dan Brit en Gauler brallen
Op weelde en kunst!... waar is een Maatschappij *voor Allen?*
Juich, juich, mijn vaderland! de aard' kent heur'weerga niet!

1809.

De gelukkige man.

Hij, die in pracht en overvloed,
In weelde en wellust leeft,
Aan elke drift van zijn gemoed
Gereed voldoening geeft;
Die al wat hart en oog bekoort
Terstond verkrijgen kan,
Geen' neiging in zijn' boezem smooit,
Is geen gelukkig man.

Maar hij, die, bij een' held'ren geest,
Kracht en gezondheid voegt,
Die, voor geen werk en zweet bevreest,
Voor vrouw en kind'ren zwoegt;
Die nooit van 't pad der onschuld wijkt,
Maar rein de vreugd geniet,
Wiens hart een' zuiv're beek gelijk,
Die stil en effen vliet;

Die nooit zich slaafsch ter neder buigt;
Maar trouw Gods wil betracht;
Met ieder bijtje honig zuigt,
Met ieder knaapje lacht;
Die in zijn harte rust geniet,
Vrede in zijn' woning vindt,
In elken mensch een' broeder ziet,
Hem als een' broeder mint;
Die de onschuld steeds ter hulpe snelt,
En wél doet, waar hij kan;
In menschenmin zijn' glorie stelt,
Is een gelukkig man.

Lof der aalbessen.

't Lust mij zingend u te loven,
Ed'le bes, gezond en frisch!
Heerlijk ooft van Neêrlands hoven,
Sieraad van der burg'ren disch!
Mijne zangster, die haar toonen
Aan 't eenvoudig - ed'le wijdt,
Zal ook met een lied u kroonen,
Die eenvoudig-edel zijt.

Ja, ge zijt mijn zangen waardig,
Lieve vrucht, verkwikkend zoet,
Die, menschlievend en dienstvaardig,
Alle standen laaft en voedt;
Die niet groeit voor trotsche grooten,
Niet voor aardsche Goôn alleen,
Maar door allen wordt genoten,
Ed'le vrucht voor 't algemeen!
Ja, we zingen - ja, we loven
U, o bes, gezond en frisch!
Heerlijk ooft van Neêrlands hoven,
Sieraad van der burg'ren disch!

And'ren zingen abrikozen;
Perzik, uw verheven zoet!
U, beroemd om 't donker blozen,
Ed'le teelt uit Thisbe's bloed!
Ned'rige aardbei, en kastanje,
Trotsch op bladerkroon en stand;
En u, app'len van Oranje,
Steeds geliefd in Nederland!
Goud - meloenen; muskadellen,
Die met zachte purper-kleur
Onder 't loof wellustig zwellen;
Ananas, vol ed'len geur,
Pralende in der rijken hoven,
En door kunstvuur malsch gestoofd,...
Wie uitheemsche vruchten loven,
Wij, wij zingen Neêrlandsch ooft!

Boompje, dat, vol rijpe trosjes,
Aandacht noch bewond'ring vergt,
En uw' vrucht met lieve blosjes
Onder 't ned'rig blad verbergt!

De appelboom moog' zich verheffen,
Rijze omhoog de ranke peer,
Gij, gij zoekt geen oog te treffen,
Gij verlangt geene ijdele eer;
Wie zijne armen uit mag breiden,
Fier op welig loof en blaân,...
Altijd zedig en bescheiden,
Biedt ge uw rijpe vruchten aan.
Ja, we zingen - ja, we loven
't Ned'rig ooft, gezond en frisch,
De ed'le vrucht van Neêrlands hoven,
't Sieraad van der burg'ren disch.

Maar ofschoon de boom niet bloeijen
En niet schitt'rend pralen moog',
't Vruchtje kan onze aandacht boeijen,
Is bekoorlijk voor het oog.
Zien we uw trosjes, rijk beladen,
't Blozen van uw zachte koon,
Half bedekt met groene bladen,
Bessen! ja, dan zijt ge schoon.

Wordt ge door de zachte handjes
Van een teeder maagdelijn
Zoo gevlijd in nette mandjes,
Dat geen steeltjes zichtbaar zijn;
Rood en wit door één gemengeld,
Prijkende als een schoon geheel,
Zusterlijk te zaam gestrengeld
Aan dezelfde moedersteel,...
Dan moet elk uw' schoonheid loven,
Lieve vrucht, gezond en frisch!
Ja, dan zijt ge uit Neêrlands hoven
't Sierlijkst ooft op Neêrlands disch.

Lang verfrischt ge ons, ed'le vruchten!
Rijk begunstigd door Natuur,
Hebt ge najaarskoû te duchten,
Noch verschroeijend zomervuur;
Als de herfst het woud ontbladert,
Schenkt ge aan ons uw' overvloed;
Als de grijze winter nadert,
Zijt ge nog verkwikkend zoet;

En wanneer de stormen loeijen
In 't bevrozen jaargetij,
Doet ge uw zuiv're sappen vloeijen,
Sappen, even frisch als gij:
Daartoe opent gij uwe ad'ren,
Daartoe plengt ge uw kostbaar bloed,
Dat we in kuip en flesch vergad'ren,
Dat ons laaft, verheugt en voedt.
Ja, we zingen - ja, we loven
't Sappig ooft, gezond en frisch,
De ed'le vrucht van Neêrlands hoven,
't Sieraad van der burg'ren disch.

Juich, verhef u vrij, Germanje!
Roem uw' druivenrijken Rijn!
Juich Bourgonje, bral Champagne,
De Aalbes schenkt ons ed'len wijn!
Wijn, die 't harte kan verblijden,
En, verheffende ons gemoed,
't Grievend leed van onze tijden
Voor een' poos vergeten doet;

Wijn, die onze borst doet gloeijen,
Wijn, versterkend, zoet en frisch,
Wijn, die op ons erf mag groeijen,
En ons daarom dierbaar is.

Wie zou de Aalbes dan niet prijzen,
Daar heur kostlijk zuur en zoet
De allerfijnste en eêlste spijzen
Beter saust dan druivenbloed?
Wie, wie zou het haar niet danken,
Dat zij den vermoeiden drenkt,
Dat ze d' afgematten kranken
Laafnis en verkwikking schenkt?
Wie, wie zou haar' lof niet malen,
Daar heur hartverheugend bloed
Schuimt en vonkelt in bokalen,
En ons vrolijk juichen doet?
Ja, we zingen - ja, we loven
U, o bes, gezond en frisch!
Heerlijk ooft van Neêrlands hoven,
Sieraad van der burg'ren disch!

1810.

Het punt dicht.

Het punt- en hekeldicht, door de oudere poëten
Met vlijt beoefend, wordt verwaarloosd en vergeten:
Wat is hier de oorzaak van? 't ontbreekt niet aan de gaaf,
Maar aan de stof, mijn vriend! het mensdrom is te braaf!

De geest des tijds.

Het oude porcelein, vergeten en onteerd,
Begint op nieuw in smaak te komen.
'Wel nu, 't is goed, dat men weêr tot het oude keert,
Maar waarom uit het oude 't zwakste juist genomen?'
Hoe! zou de geest des tijds ook hier niet luide spreken?
Men neemt het geen men 't best weêr kan aan stukken breken.

1810.

De jonker van Valkenstein.
Vervolg op Burgers romance:
Des Pfarrers Tochter von Taubenhain.^(*)

In 't hof van den Farheer van Duivenheim,
Daar spookte 't bij nacht door de blad'ren;
Daar fluisterde en zuchtte 't zoo angstig, zoo naar,
Als 't kreunen van 't duifjen in 's levens gevaar,
Wanneer het een' havik voelt nad'ren.

Daar flikkerde een vlam aan den waterkant,
Die wemelde en dwaalde om de biezen;
Daar trof men een plekje, waar 't gras niet op vat,
Door daauw noch door regen bevochtigd met nat,
De wind deed er de aders bevroezen.

De dochter des Farheers van Duivenheim
Was eventjes zeventien jaren;
Een duifje gelijk, zoo onnozel en zoet,
En schaars had een knaapje dat meisjes ontmoet,
Of 't wenschte om met Roosje te paren.

(*) De Heer Bilderdijk heeft hiervan eene uitmuntende vrije navolging geleverd in de Kleine Dichterl. Handschriften 7de Schak. bladz. 113.

De dochter des Farheers van Duivenheim
Bragt blijdschap in duizenden harten:....
Maar naauw werd haar dood en haar lijden bekend,
Of elk was, gedompeld in rouw en ellend',
Een prooi van de bitterste smarten.

Heel Duivenheim dacht nu met schrik aan de plaats,
Waar de aders van ijzing bevrozen;
Ach! Roosjes ellende, haar bloedschuld, haar schand..
Dat, dat was de vlam aan den waterkant,
Die wemelde en dwaalde om de biezen!

Zij stierf... en nog zag men aan d' oever der vliet
Het bloedroode vlammetje blinken;
Maar nu ook een schijnsel, met grimmig gelaat,
Om 't lichtje te blusschen.. doch 't blies zonder baat,
En moest dan in 't riet weêr verzinken.

De vader, een grijsaard, gevoelig voor smaad,
Had wreed zijne dochter verstooten;
En nu - nu vernam hij, wanhopig, ontzind,
Den schand'lijken, gruwzamen dood van zijn kind,
En voelde zijn smarten vergrooten.

‘o Wee mij! o wee mij! wat heb ik gedaan!
Hoe zal ik vergeving verwerven!
Mijn liev'ling, mijn een'ge, helaas! is niet meer!
Zij stortte in den afgrond des jammers ter neêr...
En moest als eene eerlooze sterven!’

Hij kwijnt, door berouw en door wroeging verteerd...
Waar zal hij, rampzaal'ge, zich wenden?
Nu ziet hij zichzelf als moordenaar aan,
Vervloekt, in vertwijfling, zijn eerloos bestaan,
Als de oorzaak van Roosjes ellenden.

Dan waagt hij 't zijn knieën te buigen voor God,
En komt hem zijn Godsdienst te stude:
‘Een vader, gevoelig voor schande en voor smaad,
Verrigtte, wanhopend, die ijselijke daad..
Genade! o mijn Vader! genade!

Ja, Vader! gij ziet in genade op mij neêr!
Gij wilt mij mijn zonden vergeven!’
Dit denkbeeld giet balsem in 't bloedende hart...
Nu kent hij geen' schande, nu voelt hij geen' smart...
Nu zal hij met Roosje weêr leven.

De dood, die hem nadert, is welkom voor hem:

Hij sterft, in het zaligst vertrouwen
Van eens in den hemel, in stoorloos genot,
Met Roosje en zijn' gade, zijn' Vader en God,
In eeuw'ge volmaaktheid, te aanschouwen.

Hij stierf... en heel Duivenheim treurde om zijn' dood:

Elk slaakte de bitterste klagten,
Beweende den vader, als Farheer geliefd,
Beschreide de dochter, onschuldig gegriefd,
En niets kon die droefheid verzachten.

Maar vloek trof den jonker van Valkenstein,

Die al deze jamm'ren verwekte;
Beef! beef! o rampzaal'ge, met zonden belaân!
Reeds klaagt voor den troon van de Godheid u aan
Een engel, wiens deugd gij bevlekte!

De jonker gevoelde eene duivelsche vreugd:

Hij schertste met allen, die schreiden;
Hij had ook den dood van den vader gehoord,
Maar leefde er in weelde en in wellust op voort,
En lachte om de dwaasheid van beiden.

‘Wat dwaasheid - dus sprak hij - wat ijdele waan!

Hoe zoude ik mijn' adeldom krenken,
En strekken der wereld ten billijken spot,
Indien ik, na ieder onschuldig genot,
Mijn' hand aan een meisje ging schenken!

'k Had echter met Roosjen het eerlijk gemeend:

Steeds zou ze mijn troetellief wezen;
Ik bood haar mijn' jager of kamerknecht aan,
Om met hem quansuis voor den Farheer te gaan,
Dan had zij geene opspraak te vreezen.

Arm meisje! - wat dwaasheid! 'k had ligt door mijn' gunst

U aanzien en eer doen verwerven,
En altijd mijn hart en mijn' liefde u bespaard:
o Hemel! 't was waarlijk der moeite wel waard,
Om zoo iets wanhopig te sterven!

Patience! laat sterven, wien 't leven verveelt!

Mij kan nog de dood niet bekoren....
Ik lach om den grijskop, door hoogmoed verblind;
Ik speelde als een vorst met een burgerlijk kind,
En ben tot genieten geboren.’

De jonker genoot, als 't een' jonker betaamt:
 Hij leefde van jagen en minnen;
 En naauw zag zijn oog een' bekoorlijke maagd,
 Of ras was haar' deugd en hare onschuld belaagd:
 De wellust beheerschte zijn zinnen.

Maar eind'lijk werd Valkenstein's edele stam
 Niet meer zoo verlaagd en ontluisterd
 Door burger-genot en onedelen gloed:
 Een jeugdige schoone van adelijk bloed
 Hield nu onzen jonker gekluisterd.

Twee mijlen van Valkenstein kent men een slot,
 Beroemd reeds in oudere dagen;
 Daar zette de jonkvrouw van Veldenstam
 Het hart van den jonker in vuur en in vlam,
 Zoo ras als zijne oogen haar zagen.

Aleide was jong en Aleide was schoon,
 Verslaafd aan de schat'rendste vreugde:
 Een meisje, uit aanzienlijk, oudadelijk bloed
 Gesproten, en rijk in oudadelijk goed,
 Doch arrem in menschlijke deugde.

Zij was, als de jonker, tot bruisend genot
En blakenden wellust geboren;
Er gloeide in haar' boezem een brandende gloed:
Ze wist, door haar' taal, zoo betoov'rend en zoet,
Den vurigen man te bekoren.

Hoe menig verboden oneerlijke lust
Was reeds in haar harte gerezen!
Zij had een paar oogen, waar wellust uit blonk,
En als zij een lonkjen of lachjen hem schonk,
Dan scheen hij reeds zalig te wezen.

Hij valt haar, beduizeld van liefde, te voet,
Om eeuwig haar trouwe te zweren;
Hij schenkt haar zijn hart en zijn' duurzame trouw,
Hij zal haar, als Valkenstein's ad'lijke vrouw,
Als dochter van Veldenstam, eeren.

Hij smeekt om haar' hand, en zij weigert die niet;
Zij noemt hem haar' teederbeminden:
o Zalige toekomst! 't gelukkige paar
Ontvangt nu den zegen voor 't heilig altaar,
En laat zich door 't echtsnoer verbinden.

Nu zwommen ze in weelde en in dartele min;
Hun heil was ten toppunt gerezen;
Men vierde het feest nu op Valkenstein's slot:
Dit scheen, door het streelendst en schat'rendst genot,
Een tempel der wellust te wezen.

Nu vond het begoochelde paar in den echt
Zijn vurigste wenschen bevredigd;
Het zwelgde uit den bruisenden beker der min
Met gulzige teugen de dartelheid in...
Maar ras was die beker geledigd.

De jonker ging, vroeg op een' morgen, ter jagt;
Bevreesd van haar' slaap te verstoren,
Had hij zijne Aleide zoo zachtkens gekust,
In stilte verlaten - zij sliep zoo gerust,
En scheen zijn vertrek niet te hooren.

Hij was echter naauw met zijn' jagtstoet in 't veld,
Of moest zijn vermaken ontberen:
Hij werd door een naderend onweêr gestuit;
Men hoorde van ver reeds het dond'rend geluid -
Dit dwong hem, om huiswaarts te keeren.

Hij spoedt naar zijn slot, in den waan, dat zijn ga
Van 't hevigst verlangen reeds brandde
Hem weder te zien - en met haastigen tred
IJlt hij naar zijn' kamer.. en vliegt naar het bed,
En vindt daar.... (o! eeuwige schande!....)

Zijne ad'lijke vrouw, die in de armen eens knechts
In dartele omhelzing boeleerde;
Hij grijpt naar zijn zwaard - hij doorboort beider hart,
Vervloekt, daar zij sterven in razende smart,
De hoer, die zijn echtbed onteerde!

Daar staat hij... daar rilt hij... daar suist hem in 't oor:
'Eens, eens moet het blaadje zich wenden!
Eens moet ge in uw' hoogen - uw' ad'lijken echt
Den laagsten, verachtsten, verachtlijksten knecht
Uw bed voor uwe oogen zien schenden!'

Nu denkt hij aan Roosje, - en gevoelt hoe het smaakt,
Aan eer en geluk te verzaken;
Verwenscht zijn' geboorte, vervloekt zijn bestaan,
Verplettert zijn voorhoofd, met oneer belaân,
En stort zich de hel in de kaken.

Nu fluistert en schuifelt in Duivenheims hof
Geen spook meer, te schriklijk beledigd;
Weg is nu het schijnsel met grimmig gelaat,
Dat zweefde, dat woelde, dat blies zonder baat:
De schim van het meisje is bevredigd.

Weg is ook de vlam aan den waterkant,
Die wemelde en dwaalde om de biezen:...
Men ziet, hoe er 't gras op het plekje weêr groeit;
Het wordt weêr bedauwd en met regen besproeid;
Geen wind doet er de aders bevriezen.

De ware vreugd.

Vrienden! wilt ge vrolijk zijn,
Zoekt het niet bij ouden wijn!
Zoekt het niet bij spel en dans!
Zoekt het niet bij pracht en glans!
Maar neemt u een eerlijk wijf -
Dit is 't beste tijdverdrijf.

Vreugde, die de wijn u geeft,
Als hij 't hoofd beduizeld heeft;
Vreugde, die, in spel en dans,
Schitterende pracht en glans
U met zoo veel wellust biedt,
Is de ware vreugde niet.

Bij 't gemis een ledig hart;
Wroeging, naberouw en smart;
Een gevoel, zeer diep verlaagd;
Een geweten, steeds gejaagd;
Nimmer rust en nimmer deugd -
Zijn de vruchten van die vreugd.
Maar een wijfje, zacht en goed,
Maakt het leven - o! zoo zoet!

Als zij schertsende verspreidt
Lagchende tevredenheid;
Als haar teeder handje u streelt,
Als haar blik genoegens teelt,
En haar mondje zielenrust
In 't ontroerde harte kust,
Maakt het wijfje, zacht en goed,
U het leven - o! zoo zoet!

Als ze uw kind'ren onderwijst,
En den braven vader prijst,

Die voor hun belangen leeft,
En hun spijs en klee'dren geeft -
Moeder ziet hen, vrolijk, blij,
Spelen, dart'len aan haar' zij';
Moeder prent hun hartjes in
Godsdienst, mensch- en ouder-min;
Moeder strooit, in de eerste jeugd,
Reeds de zaden van de deugd;
Zulk een wijfje, zacht en goed,
Maakt het leven - o! zoo zoet!

Als zij voor 't aanvallig wicht,
Dat in 't schomm'lend wiegje ligt,
Een betoov'rend liedje kweelt,
Dat den lieven kleinen streelt,
Die, bekoord door 't zoet geluid,
Slapende zijne oogjes sluit,
Maakt het wijfje, zacht en goed,
U het leven - o! zoo zoet!

Zijt ge een' poos met zorg belaân,
Zij leidt u langs rozenpaân;
Zijt ge morrende om uw lot,
Zij voert u omhoog tot God;
Drukken rampen u ter neêr,
Slechts één blik - geen rampen meer;
Kwelt u knagend zielsverdriet,
Slechts één lach - gij voelt het niet;
Zulk een wijfje, zacht en goed,
Maakt het leven - o! zoo zoet!

Wilt ge dan steeds vrolijk zijn,
Zoekt het niet bij ouden wijn!
Zoekt het niet bij spel en dans!
Zoekt het niet bij pracht en glans!
Maar neemt u een eerlijk wijf -
Dit is 't beste tijdverdrijf.

De lente. Aan Julia.

Welkom, welkom, jonge lente!
Schoonste dochter der Natuur!
Welkom, lieve, zoete kweekster
Van een rein en godlijk vuur!

Alles mag uw gloed bezielen;
Alles ademt jeugd en groei;
Alles doet uw komst herleven;
Alles prijkt in vollen bloei.

Zie in jeugdig groen zich tooijen
Bosch, en beemd, en duin en dal;
Hoor, nu murm'len beek en stroomen,
Ruischen bron en waterval.

Al wat ademt voelt de vreugde,
De aandrift van een jeugdig vuur;
En een nieuw en krachtvol leven
Bruist door de ad'ren der Natuur.

Statig prijken in de wouden
Beuk, en eik, en populier;
Lieflijk geuren in de hoven
Roos, jasmijn en angelier.

Flora heeft haar kostb're schatten
Met een' milde hand verspreid;
En de bloesems lagchen sierlijk
Door Pomona's vriendlijkheid.

Jonge takjes, wiegt uw zangers,
Die met zoet en lief gekweel
Zingen.... en eerbiedig zwijgen
Op de stem van filomeel;

Filomeel, die eng'lentoonen,
U ter eere, o lente, zingt,
En door zoete tooverwijzen
Bosch en beek tot luist'ren dwingt!

Herders! laat een' veldzang hooren!
Herderinnen! die daar zwiert!
Zingt nu blijde feestgezangen,
Even als gij hoogtijd viert!

't Is nu hoogtijd: alles paart zich;
Alles koost, en kust, en mint;
Alles lieft en bouwt zich nestjes;
Alles is nu mingezind.

Juultje! laat een feestlied hooren!
Alles paart zich; alles mint;
Cypris zal uw' citer stemmen,
Cypris, altijd mingezind.

Herderinnen! biedt tot kussen
Thans uw' lieven, zoeten mond!
Herders! laat u toch niet nooden:
Kusjes maken 't hart gezond.

Bied tot kussen, lieve Juultje!
Mij uw' zoeten rozenmond!
Kusjes heelen liefdesmarten,
Kusjes maken 't hart gezond.

Junltje! laat u toch verbidden!
Al te strenge kuischheid deert:
Ruk den sluijer van uwe oogen,
Die de stoute kusjes weert.

Delia zelfs lei gewillig
Eens haar' maagdenblooheid af,
Toen zij aan den schoonen slaper
Honigzoete zoentjes gaf.

Volg dit voorbeeld! de avond daalt reeds:
Denk, dat Delia ons ziet;
En bij reine liefdekusjes
Lijdt de maagd'lijke onschuld niet.

o! Gij grimlacht!.. Welkom, lente!
Schoonste dochter der Natuur!
Gij, gij kweekt in Juultjes harte
Ook een rein en godlijk vuur!

Amor.

Vivat Amor! Amor leve!
Amor is der herd'ren vrind,
En van alle lieve meisjes
Wordt hij teederlijk bemind.

In het land, waar Phebus 's morgens
De oosterkimme gloeiend kust,
En waar hij zijn' gloed des avonds
In den schoot van Thetis bluscht;

In de streken, waar de hitte
Den getaanden moor verbrandt,
En dáár, waar de sneeuwbewoner
Op Kamschatka klappertand;

Overall, waar wezens wonen,
Wie slechts bloed door de ad'ren vliet,
Juicht men: 'vivat! vivat Amor,
Die ons zoo veel gunsten biedt!'

Naauwlijks heeft het jeugdig meisje
Pop en speelgoed afgelegd,
Of het teêrgevoelig hartjen
Is aan 't lieve kind gehecht.

En wanneer het peinzend knaapje
Tol noch vlieger meer bekoort,
Heeft het pijltje van den schalkert
Reeds zijn jonge borst doorboord.

Vruchtloos prevelt 't oude besje:
'Amor is een stuursche vent!'
IJlings zuchten duizend monden:
'Ach! gij hebt hem nooit gekend!'

Spijtig gromt een kromme tante,
Eens zoo lelijk als de nacht:
'Venus zoon is niet bevallig,
En ik heb hem steeds veracht.'

'o! Geen wonder' - denkt het nichtje,
Dat haar' tante stil bespiedt -
'Amor mint de schoone meisjes,
Maar verdraaide zusjes niet.'

Vruchtloos preekt een gouvernante:
‘Wacht u voor Cythere's zoon!’
Slechts één blik - weg zijn de lessen!
Want de knaap is hemelsch schoon.

Nergens is men voor hem veilig,
In geen' burg, die roovers tart:
Amor sluipt door reet en spleten,
En brengt de onrust in het hart.

Overal, in velden, steden,
Zendt hij zijn bespieders rond,
En in kloosters en in kerken
Heeft hij menig hart gewond.

Zwijgt dan, besjes, zwijgt dan, tantes,
Door den vuigen nijd verblind!
Amor is ons allen heilig!
Amor is der maagden vrind!

Herders, nimfen, allen roepen:
‘Vivat Amor! Amor leev!’
De echo's roepen langzaam tegen:
‘Vivat Amor! Amor leev!’

De liefkozingen.**(*Het Fransche van den Heer Roelants gevolgd.*)**

De knaap, nog naauw bestraald door 't eerste levenslicht,
 Wordt liefderijk gestreeld door zoete kozerijen,
 Die hij, bij d' eersten lonk van 't schalksche Minnewicht,
 Op zijne beurt verkwist aan lieve maagdenrijen;
 Hij koost, als man, zijn' gade.... en snelt die tijd voorbij,
 Moet hij zijn' zielsvriendin den dood ter prooije geven,
 Zijn kind'ren troosten hem, hun zoete kozerij
 Versiert nog d' avond van zijn leven.

De droeve liefkoost meê: hem doet in 't ak'ligst uur
 Het schaduwbeeld der hoop nog zoete vleitaal kwelen;
 Het liefkoost al, wat leeft; gij liefkoost, o Natuur!
 Ziet, hoe de golfjes zacht de bloemrijke oevers streelen;
 De dart'le zephir kust de jonge lenteroos,
 Ze doet, op zijn gevlei, het maagd'lijk knopjen open;
 De teed're jong'ling mag door liefde's zoet gekoos
 De teed're maagd tot liefde nopen.

De grijze Anakreon, de vriend der Minnegoôn,
Gevoelde 't liefde - vuur in zijnen boezem gloeijen:
Hij minde, en dronk, en zong; een meisje, jeugdig - schoon,
Deed door liefkozerij zijn' lentetijd herbloeijen.
Ach! mogt, in d' ouderdom, een teed're schoone ook mij
Met zachte koorden aan 't genot der liefde binden!
Mogt ik mijn' blijde jeugd, door zoete kozerij,
In d' arm der liefde wedervinden!

Ja! liefde, gij alleen, gij zijt mijn zaligheid,
Mijn vreugd, mijn heil, mijn troost, dewellust van mijn leven!
Wat mij aan de aarde boeit, wat mij bekoort en vleit,
'k Wil 't al, Constantia, voor uwe liefde geven!
Ja, streelend is het zoet, dat uwe gunst mij biedt!
Laat and'ren wierookgeur aan eer en schatten wijën,
Al 't goud van Peru's kust is slechts een blinkend niet
Bij één' van uw liefkozerijen.

De gebroken roos.

Op het jaarfeest van Adèle,
Veertienmaal alreê gevierd,
Had de moeder 's meisjes boezem
Met een jonge roos versiert.
't Scheen wel, dat de Bloemgodesse
't Eêlste en schoonste Adèle bood,
Daar op d' uchtend van den feestdag
De eerste roos het knopje ontsloot.
Nooit nog had een dart'le zephir
Haar geliefkoosd en gestreeld;
Blinkend door het waas der onschuld,
Was ze Adèle's evenbeeld.

't Meisje toont aan haar gespen
't Lief geschenk, dat zij ontving;
Ieder prijst het, ieder noemt haar
Flora's lieve gunsteling;
En haar streelt der maagden hulde
En der knapen zoet gekoos,
Zij scheen zelv' de Bloemgodesse,
Zij had de eerste lenteroos.
Vrolijk zweeft ze, vrolijk zwiert ze,
Dartelt met het bloempje rond,
Ieder scheen het te bewond'ren,
Meer de plaats nog, waar het stond.
't Geurde zoeter, 't kleurde hooger
Op den hagelwitten troon:
Ach! verhef u niet, mijn bloempje!
Ligt vergank'lijk is uw schoon.

Slechts na weinige oogenblikken
Keerde Adéle schreijend weêr:
Ach! het sieraad van de bloemen,
't Lieve roosje was niet meer!

'Moeder, snikt ze, 'k heb misdreven,
Uw geschenk niet wél bewaard....
Hier zijn de afgebroken blaadjes,
Door mij uit het stof vergaârd.
'k Zal u 't ongeval verhalen,
Lieve moeder! wees niet boos!
Mij ontmoette een jonge herder,
En hij prees mijn' schoone roos,
En hij wenschte zeer bescheiden,
Dat ik hem het bloempje gaf,
Maar ik zei: 't is van mijn' moeder!
Aanstonds liet de herder af.
Toen sprak hij zoo zoet en teeder;
Schoon ik alles niet verstond,
'k Weet nog, dat hij mij bekoorlijk,
En zijn' liefde waardig vond.
'Hoor - dit was zijn taal - Adèle!
Hoor, gij zijt der maagden roem,
Op uw koontjes bloeijen rozen,
Schooner dan die lentebloem.

Schenk mij ééne van die roosjes!
o! Hij werd zoo vleijend toen...
Stel u in mijn' plaats, mijn moeder!
Zeg, ei zeg, wat zoude ik doen?
'k Dacht, ik zou geen kwaad bedrijven,
Als ik de eene wang hem bood -
'k Deed het... en de stoute herder
Kuste haar als vuur zoo rood.
'k Werd toen eenigzins verlegen
Over een zoo vreemd bestaan,
'k Zocht zijn kussen afteweren...
Ach! had ik het niet gedaan!
Want het roosje, dat uw liefde
Heden voor mijn' boezem stak,..
Onder 't kussen... onder 't stoeijen...
Moeder! ach! dat roosje brak!
Wijt het echter niet den herder,
Moeder! wijt het mij alleen!
'k Heb mij zelv' die ramp berokkend
Door mijne onbedachtzaamheên:

Want het bloempje, van uw' liefde
Mij een dierbaar onderpand,
Brak.... niet door des herders kussen,
Maar door mijnen tegenstand!'

'Wees gerust - sprak toen de moeder -
Schrei, melieve! schrei niet meer!
Flora schenkt ons and're bloempjes,
En u ligt een roosje weêr.
Laat u dit tot leering strekken!
Bloemen zijn vergank'lijk, broos:
Ook der maagden eer is teeder
En vergank'lijk als de roos.'
Nu omhelsde zij haar' dochter,
In hare oogen blonk een traan!
'Vrees niet - zei 't onschuldig meisje -
'k Zal behoedzaam zijn voortaan;
Wil mij weêr een herder kussen,
('k Weet der bloemen bloei is kort)
'k Bied hem eer mijn beide wangen,
Eer mijn roos gebroken word.'

De vrouwen. Aan Lucia.

Lucia! ik wil het wagen,
Om een poosjen u te plagen,
Schertsend met u om te gaan;
Dat de vrouwen zijn geboren
Om de mannen te bekoren,
Is voor lang reeds toegestaan.

Laat me dan mijn regt gebruiken,
Om dien ijd'len trots te fnuiken,
Die der vrouw zoo eigen is;
En wanneer ik u mogt honen,
Hebt ge slechts een' wenk te toonen,
Want ik zoek geene ergernis.

Maar, waarover zal ik spreken?
Want, in 't regte licht bekeken,
Is de vrouw een wonder ding!
Kan ze op eigen grootheid bogen?
Heeft ze wel een' zier vermogen,
Dat ze van geen' man ontving?

Wat men ook moog' tegenpraten,
't Kan in dezen weinig baten,
Want de zaak is middagklaar:
Adam werd het eerst geboren;
Eva kwam uit hem te voren -
Dit is apodictisch waar!

Doch - het zal wel zijn om 't even,
Of wij waarde aan vrouwen geven;
Snoepig, zoet, zijn zij gewis!
't Raakt niet, hoe de druiven groeijen,
Zoo ze slechts de keel besproeijen,
En het vocht maar smaaklijk is.

Foei! dat luidt al wonder aardig!
Vrouwen zijn toch meerder waardig:
    Zouden zij niet nuttig zijn?
Neen! zij kunnen slechts vermaken,
En den man van vreugd doen blaken,
    Beter, dan de beste wijn.

Als we in hare gunsten deelen,
En haar kozen, en haar streelen;
    Als ons hart van liefde blaakt,
Hijgend naar de zoetste kussen,
Om een smeulend vuur te blusschen,
    Eer 't in laaije vlam geraakt; -

Als we zien hare oogen blinken,
Van haar lippen nektar drinken,
    Vurig drukken borst en hand -
o! Dan zijn... maar welke blikken,
Schoone! doen mijn' zangster schrikken!
    Hemel! 't was een misverstand!

'k Zal haar' stoutheid wel bedwingen,
En met zachter toonen zingen,
    Dan 'k tot dus ver heb gedaan;
'k Wilde u slechts een weinig kwellen;
Thans zal ik u meer vertellen,
    Dat u beter aan zal staan.

En dit zijn geen dwaze grillen -
Zoude ik Lucia bedillen?
    Neen! 'k ben deugdelijk gezind!
Alle lieve en schoone vrouwen
Mogen op een' dichter bouwen,
    Die haar teederlijk bemint.

Schepte ik voor een' tijd behagen,
Om mijn' Lucia te plagen,
    Volgens een' verbindtenis:
Thans zij haar in 't oor gefluisterd,
- Want ik ben niet graag beluisterd -
    Dat ze 't liefste meisje is!

'k Merk de vrouwen aan als eng'len,
Die de zachtste banden streng'len
Om tevredenheid en vreugd;
Die de gansche schepping sieren,
En bekoorlijk henenzwieren,
Vatbaar voor geluk en deugd.

Haren lof, haar welbehagen
Nu en eeuwig weg te dragen,
Met een warm, een rein gevoel,
Met geheel mijn hart en zinnen
Haar te lieven, haar te minnen, -
Dit - dit is mijn edel doel.

Midden in de tegenspoeden,
Die op 't menschlijk leven woeden,
Wordt ons hart door haar bekoord;
Ja! 't genoeg, hier beneden,
En al de aardsche zaligheden
Stroomen uit haar' boezem voort.

De liefde.

Nooit griede
De liefde
't Gevoelige hart;
Zij is de beschutster
Voor rampen en smart;

De hoedster,
De voedster
Der hupp'lende jeugd;
De vrolijke kweekster
Der lagchende vreugd;

Ze groeide,
Ze bloeide
In Eden alreê;
En streele daar de onschuld
In stilte en in vreê.

De tijden
Verglijden...
Maar liefde houdt stand,
Strooit geurige rozen
Met zeg'nende hand.

Verborgen
Voor zorgen
En schitt'rende pracht,
Maakt liefde ons het leven
Zoo zoet en zoo zacht.

Bespringen,
Omringen
De rampen ons hart;
We deelen de rampen....
En voelen geen' smart.

We tarten
De smarten,
Vertrouwen op God:
Hij kent ons, Hij lieft ons,
En zorgt voor ons lot.

Al zingend
En springend,
Verspreiden we vreugd;
En leven voor liefde
Voor God en de deugd.

Wie streefend
En spelend,
Onschuldig genoot,
Verwacht op het einde
Gerustlijk den dood.

Chloë.

Chloë was een herdersmeisje,
Lief en vrolijk, schoon en goed;
Chloë had bekoorlijkheden,
Zachte, herderlijke zeden,
En een edel, rein gemoed.

Chloë was een kind der onschuld,
Bloeiende in hare eerste jeugd;
Allen, die het meisje zagen,
Vonden in haar schoon behagen,
Hadden eerbied voor haar' deugd.

Chloë's hart was kalm en effen,
Als een beek, die zachtkens vliet,
En die wond're - zoete smarte,
't Eerst gevoel van 't maagdenharte,
Die - die kende Chloë niet.

De onrust van het dart'lend meisje,
Dat naauw zestien jaartjes telt,
Die het warme bloed doet vloeijen,
Koest'rend vuur in 't harte gloeijen,
Als de jonge boezem zwelt;

't Blossje, op koontjes vaak gezeteld
Als het oog een knaapje ziet,
En dat wonderlijk genoeg,
Dat de teed're borst doet zwoegen,
Ook dit kende Chloë niet.

Al de herders blaakten teeder
Voor de schoonste herderin,
Zwoeren Chloë trouw en eeden...
Maar, helaas! hoe ook gebeden,
Chloë schonk geen' wedermin.

Vrijheid was haar lust en leven;
Liefde baarde slavernij;
En, zou zij in 't huwlijk treden,
En zich zelve ketens smeden?
Chloë, neen! bleef maagd... en vrij.

'Hoe! heeft Amor dan geen' invloed
Op de lieve meisjes meer?
Heeft zijn pijltje dan verloren
Kracht, om harten te doorboren?
Ligt zijn boogje ontspannen neêr?

Mag een meisje, zoo bekoorlijk,
Zoo gevoelig, lief en schoon,
In de lente van haar dagen,
Ijd'len roem op vrijheid dragen?
En gedooft dit Venus zoon?'

Venus zoon is nog die Amor,
Die de jonge meisjes kwelt,
Die zoo menig borst doet zwoegen,
En in maagden - ongenoegen
Al zijn' lust en glorie stelt.

Venus zoon is nog die Amor,
Die de lieve jeugd bespiedt;
o! De knaap houdt nog van minnen,
Hij gebiedt nog hart en zinnen...
Daarom lastert Amor niet!

Chloë zat eens bij een beekje;
En daar 't maanlicht blinkend scheen,
Blonken haar bekoorlijkheden;
Amor leidde eens herders schreden
Naar het lieve meisje heen.

Doris was 't, de bloem der herders,
Schoon, beminlijk als Adoon;
Jeugdig bloed speelde in zijne ad'ren,
Chloë zag hem moedig nad'ren....
En een blos verhief haar schoon.

Hemel, dacht hij, welk een schoonheid,
Die mij hier het toeval biedt!
Zou het ligt Dione wezen?
Hij zag Chloë nooit voordezen,
En - zij kende Doris niet.

Langzaam en eerbiedig nad'rend,
Bleef hij opgetogen staan;
Deed een' poging om te spreken....
Maar 't vermogen was geweken,
En... zij zag hem spraakloos aan.

Nu gevoelde zij die onrust,
Die in 't jeugdig harte woelt,
En die zoete boezemsmarte,
't Eerst gevoel van 't maagdenharte,
Die zij nimmer had gevoeld.

Venus zoon had zich verscholen,
Lagchende alles stil bespied....
o! De knaap houdt nog van minnen,
Hij gebiedt nog hart en zinnen....
Daarom lastert Amor niet!

Hij zag beider angst en woeling,
Beider onrust, beider smart,
Greep een pijltje, spande 't boogje,
Mikte - tuurde met zijn oogje,
En trof beide in 't hijgend hart.

Chloë riep: o! wond're smarte!
Welkom, zoete slavernij!
Doris kuste Chloë teeder,
Zij zeeg in zijne armen neder...
Kuische Luna! sta hen bij!

Morgen en avond.

Ik bemin u, schoone morgen!
Als de zon in 't oosten rijst,
En 't gevederd koor der zangers
Juichend zijnen Schepper prijst;

Als de zachte dauwdrop sierlijk
Op de geur'ge bloemen blinkt,
En geheel de ontwaakte schepping
Vreugd met volle teugen drinkt.

Maar ik min u meer, o avond!
Als ge ons hart tot minnen wekt,
En 't geheim genot der liefde
Met uw schaduwen bedekt;

Als ge ons in uw koele dreven,
Vol vertrouwen, binnenleidt,
En in 't heiligdom der minne
Frissche geuren hebt verspreid.

Schoone morgen! teed're liefde
Duldt uw blinkend aanschijn niet;
Licht en stralen zijn bespieders,
Die het bloode meisje vliedt.

Als de zoon der blonde Aurore,
Hesperus, met zachten glans
't Zilverkleurig licht doet schijnen
Van des hemels blaauwen trans;

Als de dochter van Latone
Latmos herder teeder kust,
En haar schoone tweelingbroeder
Zijnen gloed bij Thetis bluscht;

Dan, dan is het tijd van minnen,
Dan wordt ziel met ziel gepaard:
Als Apol bij Thetis sluimert,
Daalt Dione neêr op de aard'.

Ja, ik min u, lieflijke avond,
Die ons hart tot minnen wekt,
En 't geheim genot der liefde
Met uw schaduwen bedekt!

o! Hoe menig zoete stonden
Hebt ge reeds mijn hart bereid!
Ja, ik min u, vriend der liefde!
Priester der vertrouwlijkheid!

Het roosje.

Weet ge wel, mijn lieve meisjes!
Waarom 't roosje doornen heeft?
't Is alleen hare eigen trotschheid,
Die haar deze wapens geeft.

In den uchtendstond der tijden
Werd ze stoeijend afgeplukt,
Zorgeloos door teed're handjes
Aan den zachten steel ontruk.

Plukte Damon voor zijn' Fillis
Bloempjes tot een' ruiker af,
Zij was 't uitverkoren bloempje,
Dat den ruiker schoonheid gaf.

Had Dametas voor Dorinde,
Op haar feest, een' krans bereid,
't Roosje leende aan 't lieve kransje
Luister en bevalligheid.

En als ze op den blanken boezem
Van de bruine Aglaja zat,
En den troon der min bekleedde,
Waar zoo menig mond om bad,

Dan - dan zag ze op de and're bloemen,
Als op lager wezens, neêr...
't Roosje was der meisjes liev'ling,
Waande zich geen bloempje meer.

Maar... heur zusters klaagden treurig
't Onregt aan de goede Goôn:
'Wij, we zijn toch ook uw kind'ren,
En gij schiept de roos zoo schoon!'

Flora wenkte - 't lieve bloempje,
't Zachte roosje, was niet meer;
Flora wenkte - 't arme roosje,
Vol van doornen, bloeide weêr.

Chloë plukte weêr een roosje,
Onbezonnen, onbedacht;
Maar, helaas! de onnoz'le Chloë!....
't Woud weêrgalmde van haar' klagt.

't Rode bloed vloeide onmeêdoogend
Langs haar' blanke vingers neêr,
En het schichtig herdersmeisje
Stoeide nooit met roosjes weêr.

Chloë vlood en zij verspreidde
Overal die droeve maar -
't Roosje was der meisjes liev'ling;
Thans vreest ieder handje haar.

Aan de maan.

Rijs, lieve zuster van de zon,
Zoo teeder, zoo bescheiden!
Rijs, zie me bij deez' koele bron
Uw' zaal'ge komst verbeiden!
'k Zie reeds het stervend avondrood
In flaauwe schem'ring kwijnen,
En u, o troosteres in nood,
Met zachten glans verschijnen.
Nu heerscht vertrouwlijkheid alom
In bosch en dal en dreven,
En bosch en dal, uw heiligdom,
Zal u zijn' hulde geven;
Nu zingt de teed're nachtegaal
In de u gewijde koren,
En 't woud doet de verliefde taal
Des somb'ren tortels hooren;

Het zedig nachtviooltje doet
Voor u zijn kelkjen open,
En 't hart, vol zuiv'ren minnegloed,
Mag op uw' bijstand hopen.

Mijn minnend harte ook hoopt op u,
'k Zie u zoo vriendlijk gloren:
Gij kent mijn leed - ach! zult ge nu
Mijn' bange zucht verhooren?
Ja! wie u aanriep, teed're maan!
Vond troost in wee en smarte;
Gij zult mijn' bede niet versmaân,
'k Ontsluit u heel mijn harte.

Dáár, achter gindschen berg, in 't dal,
Daar zult ge een hutje vinden;
't Ligt bij een' frisschen waterval,
't Schuilt onder breede linden;
Daar woont, in rust en stillen vreê,
De roem der herderinnen:
Ze zou, dong ze in den wedstrijd meê,
Den gouden appel winnen.

Haar hart is kalm, gelijk de vliet,
Door 't windje niet gewiegeld;
Ze is rein als zij, wier beeld ge ziet,
Wen ge u in 't water spiegelt.
Geen mond, die waardiglijk haar prijst,
Haar schoon is niet te ontvouwen!
Wanneer ge straks wat hooger rijst,
Zult gij haar zelve aanschouwen.
Ligt wacht ze u reeds op uwe baan,
Ligt heeft ze u iets te vragen,
Of blikt u teêr en vriendlijk aan,
Om u haar' nood te klagen.
Doch - neen! geen grievend minverdriet
Heeft ooit haar' borst bewogen;
Als gij haar vreedzaam dal bespiedt,
Luikt reeds de slaap hare oogen.
Helaas! ze weet niet, wat ik lij',
Noch kent mijn' wreede smarte:
Laatst ging ik eens haar' hut voorbij,
En toen... hoe sloeg mij 't harte!
Ik zag haar bij de stulpdeur staan,
En wenschte haar te ontmoeten;
Ik wilde nader bij haar gaan
En vriendlijk haar begroeten -

Maar 'k voelde - 'k weer niet hoe het waar' -
Op eens mijn' moed geweken,
Bedeest, verlegen stond ik dáár
En kon geen' letter spreken.
Er rilde een huiv'ring door mijn leên,
Ik kon geen' voet verzetten,
Ik zag eens op... toen ging zij heen -
Dit scheen mij te verpletten.
Sinds kwijn ik weg: het wreedst verdriet
Zal ras mijn hart verslinden:
Ik klaag mijn' nood aan stroom en vliet,
Doch zonder rust te vinden.
Maar gij, gij lieve en zachte maan,
Vol teeder mededoogen!
Gij ziet mij thans zoo vriendlijk aan,
Zijt met mijn leed bewogen;
Gij kent mijn zuchten en geweën,
Gij deelt zelfs in mijn' smarte,
Tot u, tot u wende ik mij heen,
Vertrouwde van mijn harte!

Wil mijn' geliefde, in dezen nacht,
Mijn hartsgeheim ontdekken!
Ligt slaapt ze reeds... ge zult haar zacht
Uit haren sluimer wekken.
Drie vensters zijn er in haar' kluis;
Twee bij de lindeboomen,
Het derde ziet, langs 't naaste huis,
Door 't dal op weide en stroomen;
Er is in 't laatste een kleene reet,
Waardoor gij heen kunt gluren:
Meld haar, wat onbeschrijflijk leed
Ik om haar moet verduren;
Zeg haar, dat het me onmogelijk zij,
Om zonder haar te leven,
En dat ik kudde, en land er bij,
Voor ééne kus zou geven;
Maal haar mijn lijden en geweën,
De wanhoop, die me griefde,
En schets haar al de zaligheên
Van liefde en wederliefde;
Toon haar vooral de zuiv're bron,
Waaruit mijn min mogt vloeijen,
En denk eens aan Endymion,
Dan zult ge zelve ontgloeijen;

Zeg haar... doch wat vermeet ik mij?
'k Liet mij door drift vervoeren;
Gij zelf', die weet wat liefde zij,
Zult ligt haar' boezem roeren.

En nu - o lieve, teed're maan!
Zult gij mijn voorspraak wezen?
Ge zwijgt! maar ziet mij vriend'lijk aan...
Mijn hart heeft niets te vreezen!

Het huwelijk.

Het huw'lijk is een wijde zee:
Slechts hij bezeilt een' veil'ge reê,
Die Liefde en Deugd tot lootsen heeft,
En Wijsheid 't roer in handen geeft.

Klagt over Amor.

Meisjes! wacht u toch voor Amor!
Ach! hij teelt slechts bang verdriet:
'k Zal niet meer op hem vertrouwen,
Want hij houdt zijne eeden niet...
Maar mijn Damon mint mij teêr,
En, helaas! ik min hem weêr.

Zij, die naar zijn woorden luist'ren,
Zijn nog meer dan hij verblind:
'k Wil de vleijerij ontvlugten
Van dit onmeêdoogend kind....
Maar mijn Damon mint mij teêr,
En, helaas! ik min hem weêr.

o! Hij weet zoo lief te kozen!
En zijn taal is honigzoet:
'k Zal mij voor zijn listen wachten,
Hij heeft een geveinsd gemoed....
Maar mijn Damon mint mij teêr,
En, helaas! ik min hem weêr.

Hij ontving mijne eerste hulde,
En hij schonk mij boezemsmart!
Wreede! ja! ik wil u haten,
Gij hebt een ondankbaar hart...
Maar mijn Damon mint mij teêr,
En, helaas! ik min hem weêr.

Vlugt dan, meisjes! schuw de liefde,
Liefde, die slechts smarten biedt!
o! Ik zoude u gaarne volgen:
Maar ik kan om Damon niet....
De arme jonge mint mij teêr,
En, helaas! ik min hem weêr.

Amor's lof.

Meisjes! wacht u niet voor Amor!
Neen! hij teelt geen bang verdriet:
Zoudt ge niet op hem vertrouwen,
Die u 't zoet van 't minnen biedt?
Hij, die niet van Amor houdt,
Heeft een hart als ijs zoo koud.

Luistert vrij naar zijne woorden,
Zoo gij lust in 't minnen vindt!
Nimmer moet gij hem ontvlugten:
Hij is een meêdoogend kind....
Hij, die niet van Amor houdt,
Heeft een hart als ijs zoo koud.

o! Hij weet zoo lief te kozen!
En zijn taal is honigzoet;
Maar nog zoeter is de vreugde,
Die zijn gunst ons smaken doet.
Hij, die niet van Amor houdt,
Heeft een hart als ijs zoo koud.

Hij ontving mijne eerste hulde,
't Offer van mijn jeugdig hart.
Dierb're! 'k zal u eeuwig minnen....
Neen! gij teelt geen' boezemsmart!....
Hij, die niet van Amor houdt,
Heeft een hart als ijs zoo koud.

Mint dan, meisjes! zoekt de liefde!
Liefde, die genot bereidt,
Schenkt u teêrgevoelig harte
Gadelooze zaligheid!
Hij, die niet van minnen houdt,
Heeft een hart als ijs zoo koud.

Aan Elize.

Ik rade u, Elize, voorzigtig te wezen!
Wat hebt gij toch in uwen spiegel te lezen,
    Waarin gij zoo dikwerf, zoo rusteloos ziet?
Of zoude dat blinkende glas u bekoren?
Welaan dan! ik wil uw genoeg niet stooren:
    Onschuldige vreugde misgun ik u niet.

Gij bloost.... mijne Elize! wat kon dat verwekken?
Ik merk het: het glas kan uwe aandacht niet trekken,
    Als eigene schoonheid Elize behaagt.
Foei, meisje! wat wilt gij? u zelve betoov'ren?
U zelve verschalken? u zelve verov'ren?
    Daar menig een knaap om uw' hand heeft gevraagd.

In 't boschje der Musen, bij Helikons streken,
Heeft eenmaal een jong'ling zichzelven bekeken
In de effene vlakte eener heldere vliet -
Maar ach! de rampzaal'ge! wat kon hij verwerven?
Hij minde zichzelven en moest het besterven:
Onthoud dit, Elize! en bemin u toch niet!

Geloof mij! uw harte kan zuiver gevoelen:
Gij moet op verhevene zaligheid doelen,
En leven verstandig, gelukkig en blij;
Vervloeken den spiegel, die 't harte kon grieven;
En, hebt gij besloten om toch te verlieven,
Ik bidde u, Elize! verlief dan op mij!

Calembourg.

Kleant, in schijn opregt en 't sieraad van de vroomen,
Doch inderdaad geveinsd en boos,
Beklaagde zich, dat door een' hoos
Zijn linnen van de bleek naar boven was genomen; -
Naar boven? vroeg Erast - hoe kunt ge u des bedroeven?
Mij dunkt, dat gij dáár wel *verschooning* zult behoeven.

Raad.

Komt armoede of gebrek u kwellen,
En leert de nood u spaarzaam zijn,
Word dan verliefd: verliefden leven
Van rozengeur en maneschijn.

De taal der oogen.

Daar is een taal van wond're magt;
Ze is nooit naar eisch te zingen;
Een taal, die door haar' tooverkracht
De ruwste borst kan dwingen;
Die ieder spreekt, die elk verstaat,
Die van het harte in 't harte gaat,
Van onbegrensd vermogen:
Ze bruist niet in een' woordenvloed;
Ze dringt onmerkbaar in 't gemoed -
Het is de taal der oogen.

Op geen *Lyceën* kweekt men haar;
Natuur slechts leert haar bondig;
Haar kennen wijsgeer en barbaar,
En beiden even grondig.
De man spreekt haar met achtbaarheid;
De grijsaard, wien geen lust meer vleit,
Weet naauw wat zij beteekent;
De knaap, die de eerste liefde voelt,
De maagd, wier hart onrustig woelt,
Zijn in die taal welsprekend.

Ze is kort, ze is rijk, treft zeker doel;
Kan roeren, - overreden;
Eén blik heeft vaak meer waar gevoel
Dan duurgezwooren eeden!
De mond plooit zich tot veinzerij
En fleemt, schoon 't hart vijandig zij,
Nog dikwerf zoet en teeder, -
Der zielen held're spiegelvloed
Ontvangt den indruk van 't gemoed
En geeft dien zuiver weder.

Eén blik verdooft den oproerkreet,
En doet den snoodaard beven;
Eén blik verzacht het grievendst leed,
En schenkt den boet'ling 't leven.
Het kind, dat onbedacht misdreef,
Smeekt, met een' traan in 't oog, *vergeef!*
Wie zou die beê weêrstreven?
Zijn blik en moeders vriend'lijk oog
Ontfronsen vaders wenkbraauwboog,
En... 't misdrijf is vergeven.

De wijsgeer' moog' door woord en schrift
Zijn dorre leer betoogen;
De waarheid, in zijn hart gegrift,
Straalt blinkend uit zijne oogen,
Als hij 't gevoel, dat harten boeit,
En tot het reinst genot ontgloeit,
Voor harten poogt te malen;
Dan spreekt zijn ziel door 't gloeiend oog;
Dan zweeft gevoel en geest omhoog;
Hij maalt met zonnestrallen.

Schoon hemelval van lippen vloeit
Door 's redenaars vermogen,
Het harte, dat van liefde gloeit,
Spreekt liefst de taal der oogen;
Ze vleit zoo zacht, ze streelt zoo zoet,
Door zaal'gen, onweêrstaand'ren gloed
De ziel aan 't stof ontvoerend;
Ze profeteert in poëzij....
Neen, neen! geen taal, zoo schoon als zij,
Zoo teeder en zoo roerend!

Haar spreekt, wiens onbespraakte mond
Nog nooit een' klank deed hooren;
En hem, die nooit een' klank verstond,
Kan zij de borst bekoren;
Door haar mag 't knaapje aan d' Iberstroom
Het meisje van des Indus zoom
Met zachte koorden boeijen;
Door haar verstaan Cirkasserin
En Batavier elkanders min...
En - beider harten gloeijen.

Gij, Adelheide! kent die taal,
Die 't hart weldadig griefde,
En stemde, zonder woordenpraal,
Tot liefde en wederliefde:
Eén blik.... en reeds was ons gemoed
Door d' eersten, zaal'gen liefdegloed
In laaije vlam ontstoken;
We sloten 't heiligste verbond,
En nog... nog had ons beider mond
Geen enkel woord gesproken.

o Ja! gij kent, als 't liefde geldt,
Die taal en haar vermogen;
Vaak werden wij door zoet geweld
Aan aarde en stof onttogen:
Zocht ons geprangd gevoel naar lucht,
Dan mogt wel eens een teed're zucht
Der volle borst ontglippen:
Maar, midden in die zoete smart,
Bleef 't oog alleen de tolk van 't hart....
Steeds zwegen onze lippen.

Blaak, liefde, brand met heeter gloed!
Betoover onze zinnen!
't Geheim is het verrukk'lijkst zoet
Van 't zielverrukkend minnen;
Hij kent u niet, zijn hart is koel,
Die 't brandend, bruisende gevoel
Door woorden zoekt te blusschen, -
o Hoogst genot! de boezem hijgt...
De sprake zwijmt - de mond... hij zwijgt!
Maar zwemt in zoete kussen.

Gij kent die taal, mijn zielsvriendin,
Haar tooverend vermogen:
Vertrouwen wij 't geheim der min
Alleen aan hart en oogen!
o Vreugde, o weelde, o zaal'ge stond!
Als, borst aan borst en mond aan mond,
We ons in 't genot verzaden!
Als 't oog.... Zwijg, zangster, welk een gloed!
't Geheim is ons verrukk'lijkst zoet,
En... zoudt ge ons dus verraden?

**Bij het geboortefeest van Nederlands souvereine
vorstin.**

Door eeuwen, trotsch op roem en heil in 's Lands Historie,
Door bittere ervaring, duur voor ramp en schand' gekocht,
Heeft de Almagt zelf beslist, dat Neêrlands bloei en glorie
Voor eeuwig aan 't bezit van Nassau is verknocht.

R. FEITH.

**Bij het geboortefeest van Hare Koninklijke Hoogheid, Nederlands
souvereine vorstin.**

(Plegtig gevierd op den 18 November 1814.)

Zoo de Godheid hier beneden
In den kring van menschen troont,
't Is dan in het huislijk eden,
Waar de vreê des hemels woont;
Waar de harten teeder blaken,
Ieder vreugde dubbel smaken,
Waar de troost van 't rein gevoel
Ieder smarte zachtkens lenigt,
En waar allen zijn vereenigd
Tot het eigen edel doel.

Ja! hier mag ons harte gloeijen,
Hier verheffen we onzen geest;
Twijf'lend wat ons meest kan boeijen,
Bij een teeder huislijk feest:
De achtb're man, die, 't hart naar boven,
's Hemels milde gunst mag looven?
Of de traan der echtvriendin?
Of der kleenen schuld'loos spelen?
De eenvoud van die feesttooneelen?
Of de liefde van 't gezin?

Alles, alles moet ons roeren!
Doch de liefde zal gewis
Ons tot heilige aandrift voeren,
Als het moeders feestdag is:
Ieder brengt haar dan geschenken,
Ieder doet dan, op haar wenken,
Wat haar welgevallig scheen;
Zelfs de kind'ren staken 't spelen,
Om in moeders vreugd te deelen,
Scharen zich om moeder heen.

Wij ook, dankb're kind'ren, scharen
 Ons om Neêrlands Moeder heen;
't Oog mag op haar' liefde staren,
 't Hart verheft zich in gebeên!
Moeder! zie ons plegtig nad'ren!
Liefde gloeit in borst en ad'ren!
 Liefde heiligt ziel en geest!
Mogt uw goedheid thans gehengen,
Dat we u heel ons harte brengen,
 Als een offer op dit feest!

Ja! heel Nederland zal vieren
 't Feest van Neêrlands eerste Vrouw,
Die haar' schedel ziet versieren
 Met een' krans van liefde en trouw!
Stouter dichter moog' haar prijzen,
En den Godentoon doen rijzen,
 Die verrukt, en treft, en boeit;
't Is vergeefs - 't gevoel te prangen,
't Bruist en stort zich uit in zangen,
 Zangen, waar het hart in gloeit!

'k Zag haar' liefde, 'k zag die blaken
Voor het volk en voor den Vorst;
Liefde, die hem ligt zal maken
Lasten, door zijn' moed getorscht;
Liefde, die verheven praalde,
En met zachte glansen straalde,
Koest'rend mijne vaderstad:
Niemand, wat zijn' borst ook griede,
Die niet bij den gloed dier liefde
Eigen vroeger leed vergat.

Groeningen! uit groene weiden
Hieft ge omhoog het achtbaar hoofd,
En ge mogt een' glans verspreiden,
Die der steden glans verdooft,
Toen der wetenschappen luister
Zegevierde op nacht en duister,
't Licht der kunsten schitt'rend blonk;
Toen in uwe feesttooneelen
Ook Oranje wilde deelen,
En die feesten luister schonk;

Toen Minerva's koor zijn' glorie
't Volk al jub'lend hooren deê;
Aa met Hunse haar' viktorie
Deelde aan Eems en Lauwers meê;
Toen men markt en plein en wanden
Groenen zag als lustwaranden,
Heel de stad één tempel scheen,
Uit wiens jubelende muren
De offervlam der heil'ge vuren
Steeg ten hoogen hemel heen;

Toen wij u daar welkom groetten,
Vader van het vaderland!
En ons oog Haar mogt ontmoeten,
De eer en 't sieraad van haar' stand;
Haar, uw' liefde, uws levens leven,
Die u werd ten troost gegeven,
Met u d' alsembeker dronk,
Met u zuchtte om Hollands kluister,
Met u juicht om Hollands luister,
Pruissens glorie, Neêrlands pronk.

Ja! toen mogt gij schitt'rend pralen,
Stad van wetenschap en kunst!
Opgeluisterd door de stralen
Van Oranjes milde gunst,
Blonkt gij, als weleer Athenen,
Door het hemelsch licht beschenen
Van haar' heil'ge Schutzgodin;
En, bij al dien glans en luister,
Boeide een onverbreekb're kluister
't Hart aan Neêrlands Rijksvorstin.

Neen! dat hart zal nooit vergeten,
Ed'le Vrouw, dien heil'gen stond,
Toen ge, aan 's Vorsten zij' gezeten,
Zuchten naar den hemel zondt!
Ieders oog, op u geslagen,
Scheen verlegen u te vragen,
Of nog leed uw' borst bewoog?
Ach! toen zagen we, in ons midden,
U voor 't heil van Neêrland bidden,
Met een' traan in 't lagchend oog.

Dit tooneel, dat eerbied wekte,
Blijft ons eeuwig voor den geest:
Door uw' liefde, o Onbevleete,
Vierden wij een heilig feest!
Heilig? ja! de Vorst - een vader,
Neêrlands redder, roem en rader;
Gij - een moeder zacht en teêr,
Lievende, en geliefd van allen...
o! God zag met welgevallen
Op zoo schoon een schouwspel neêr!

Ja, uw liefde, zoo verheven,
Heeft ons aan haar schoon geboeid,
En uw heerlijk bloeiend leven
's Dichters vrijen geest ontgloeid!
Zoude uw hart hier hooger zangen,
Stouter kunst en zwier verlangen?
Neen! een volk ligt knielend neêr!
Heel een volk, in 't hart bewogen,
Smeekt voor u het Alvermogen....
Neen! uw hart verlangt niets meer!

Wat voorheen uw' boezem grievede,
Thans bestraalt u hemelvreugd,
Vrucht van uwe teed're liefde,
't Loon voor uw' verheven deugd:
Zie, zie aller geestvervoering!
Zie uw kind'ren, vol ontroering!
Zie de blijken van hunn' min!
Ja! de Vorst is hun behoeder,
Gij, Vorstin, zijt aller moeder!
Nederland is één gezin!

Ja! de vader heeft vergeven,
En de liefde woont er weêr!
Wij zijn één in wensch en streven;
Niet verdeeld, gelijk weleer,
Maar gelouterd door de woeling;
Aller hart heeft één' bedoeling,
Volk en Vorst zijn lotgemeen.
Schitt'rend tijdvak der historie!
Nu zijn bloei en glans en glorie
Van Oranje en Neêrland één!

Edel sieraad van Germanje!
Keurbloem, die u hecht en kleeft
Aan den stam van 't fier Oranje!
Met zijn sappen groeit en leeft!
Mogt met hem de orkaan u treffen,
Ook met hem moogt ge u verheffen,
En, terwijl we, op Neêrlands grond,
In zijn' schaduw veilig rusten,
Zal uw bloei ons oog verlusten,
Spreidt ge uw geuren in het rond.

Groei en bloei steeds ongeschonden
Met den boom, die welig wast!
Blijf, blijf met dien boom verbonden,
Klem dien in uwe armen vast!
Slinger om zijn' stam u henen!
Moge uw pracht hem sieraad leenen!
Dat zijn breede kruin u dekk',
En, zich heffende in de wolken,
Bij al de omgelegen volken
Eerbied en bewond'ring wekk'!

Rijs, verhef u, boom, zoo edel!
Bloei en streef ons, bloem, zoo schoon!
Prijkt en praalt door kelk en schedel,
Bloesemtooi en bladerkroon!
Meer nog door de frissche loten,
Bloeiend uit u voortgesproten,
Reeds verheven door haar' stand!
Bloeit de puikstam van Oranje,
Met de keurbloem van Germanje,
Dan ook bloeit het vaderland.

In de vriendenrol van den heer Jeronimo de Vries.

Ach! zoo bij al den druk van 't kammervolle leven,
En bij 't rampzalig lot, dat ons tot slaven doemt,
Nog iets aan mijne ziel een' zoeten troost kan geven,
De Vries! 't is, dat ge mij uw' vriend, uw' broeder noemt.

Als 'k op de baan der eer 't gevaar te roek'loos tartte,
Trokt ge u den dichter aan en stondt hem vriend'lijk bij:
'k Waardeer uw'kunde en smaak, maar eind'loos meer uw harte;
Uw vriendschap streelt, vereert, verheft, veredelt mij.

Schoon in deez' vriendenrol doorluchte namen prijken,
Verdoovend mijnen naam door hun' ondoofb'ren gloed...
Ach! gaarne wil ik hen in kunst en glorie wijken,
In broederliefde nooit! ze gloeit in mijn gemoed.

Ontvang van deze liefde, o ed'le vriend en broeder,
In dit eenvoudig blijk een heilig onderpand!
En zweren wij, de Vries! voor 't oog van d' Albehoeder:
'Wat ook verander', - ons verbond houdt eeuwig stand!'

1810.

In de vriendenrol van den heer M^r. Rhyvis Feith.

Wat vraagt ge, grijze Feith, zou 'k aan den rijken krans,
Die uwen schedel siert, een ned'rig tuiltje hechten?
Neen! neen! 't is Phebus zelf, die d' eerlaurier mogt vlechten,
Zijn glans omstraalt uw' kruin en mij verblindt die glans.

Neen, gunst'ling van de Goôn en liev'ling der Natuur!
Mijne onbedreven hand durft hier geen bloempje plukken:
Ik voel mij door uw' kunst verteed'ren en verrukken;
Doch haar te zingen? neen! 't ontbreekt me aan moed en vuur.

Gij praalt in d'achtb'ren rei, die d' echten smaak hersteld
En zuiv'ren gloed voor 't schoone in Neêrland heeft ontstoken:
U dankt de poëzij - gij hebt de boei verbroken,
    Waarin geleerde waan de schoone hield bekneld.

't Gevoel is de ed'le bron, waaruit uw dichtstroom vliet;
De wel ligt in uw hart en 't hart gloeit in uw zangen;
'k Blijf aan uw' teed're lier, vol zielsverrukking, hangen, -
    Ik baauw haar galmen na, maar tref haar toonen niet.

Hoe blonkt ge in held'ren glans op Neêrlands gloriebaan,
Als ge in den schoonsten strijd om d'eerlaurier mogt dingen!
Wie 't waagde tegen u moest straks uw' roem bezingen:
    De zege was beslist, greept gij het speeltuig aan.

U kroont het vaderland. Zijn dichteren, om strijd,
Vereeuwigen uw' naam in vaderlandsche zangen;
Gij mogt de hulde van Germanje zelfs ontvangen,
    En Klopstock heeft zijn hart aan 't uwe toegewijd.

U vlocht van Winters hand een' krans in 't jeugdig haar;
 Zijn ga heeft in dien krans een' schoone bloem geweven;
 Een Pater wilde aan u zijn' laatsten dichtsnik geven,
 En Neêrlands Sappho noemde u Nederlands Pindaar.

De Bosch verheft uw' lof op Maro's grootschen toon;
 De Kruyff wil de achttiende eeuw naar u, mijn dichter, noemen;
 Van Hall is 't eers genoeg, mag hij u stam'lend roemen,
 En Stuart dankt u 't vroegst gevoel voor 't goede en schoon.

U zingt Wiselius, schoon 't hart van rouw bezwijk';
 U wijden, broederlijk, de Klyn's hun zachte toonen;
 U zingen Tollens, Loots - Apollo's troetelzoonen,
 U zingt der zang'ren roem, de groote Bilderdijk.

Wat vraagt ge dan van mij?.. Ach! mij verblindde uw roem!
Een blijk van uwe gunst - dit wilde uw hart mij geven:
 Het streelt mijne eerzucht, dat mijn naam hier staat geschreven,
 En 'k ben er trotsch op, Feith, dat 'k u mijn' kunstvriend noem'.

Aan mijnen vriend Mr. B.H. Lulofs.

o Lulofs! die door Phebus kunst
Zoo vaak de harten roerdet,
En door verrukkend maatgezag
Den geest naar boven voerdet;
Die, 't zij ge stoute beelden schiept,
Of zachte wijzen kweeldet,
Ons steeds door echte Godentaal
En zuiv'ren toonval streeldet;
Die menigwerf door 't zoetste akkoord
Het maagd'lijk hart mogt boeijen,
Of door een' stouten toon den knaap
De fiere borst deedt gloeijen;
Die nu door juichend handgeklap
Uwe ed'le kunst zaagt kroonen,
En dan weêr door een' teed'ren traan
Uw' teed'ren zang beloonen!

Hoe! kan de roem eens kleenen krings
Uwe eerezucht niet bekoren?
Zult gij de klanken van uw' lier
Aan 't vaderland doen hooren?
Gaat gij u in den achtb'ren rei
Van Neêrlands dicht'ren scharen,
En wilt ge u frissche lauwerblaân
Voor uwe kruin vergâren?

Mijn vriend! bedenk, wat ge onderneemt!
Het is een ijdel streven
Uw' naam op wieken van de faam
Door Neêrland te doen zweven:
Men heeft die wieken ingekort,
Men durft haar schaamt'loos honen,
En haar bazuin.... de krijgsklaroen
Verdooft haar zwakke toonen.

Ook Neêrland heeft geene ooren meer
Voor Nederlandsche zangen;
De roem, eene al te teed're bloem,
Laat hare blaadjes hangen.

De schoone tijden zijn voorbij,
Toen Nederland mogt bloeijen,
En ieder borst voor 't ware en schoon,
Voor eer en glorie gloeijen;
Toen ieder hart voor 't vaderland,
Voor heldengrootheid klopte,
En niemand, ongewroken, hoon
En schimp en smaad verkropte;
Geen' burger ooit de moed ontzonk,
Om goed en bloed en leven,
Als 't vaderland het vord'ren mogt,
Aan 't vaderland te geven;
Toen, zoo de moed al flauwer wierd,
Wanneer de nood mogt prangen,
De nood verdween, de moed verscheen
Door vaderlandsche zangen;
Toen Trompen, Ruiters fier den staf
Op alle zeeën zwaaiden,
En Hollands naam ontzag verwierf,
Waar Hollands wimpels waaiden;
Toen dicht'ren de Bataafsche luit
Met kracht en zwier befeelden,
Den luisterenden nagebuur
Bataafsche toonen streelden;

Toen 't bruisend, Goddelijk gevoel
Van hun verheven zangen
Het opgetogen Leeuwendaal
Deed aan hun lippen hangen.
Ja! toen mogt ed'le heldenmoed,
Toen mogt de dichtkunst blinken,
En heldenroem en dicht'renlof
Uit aller monden klinken.

Maar nu... maar nu... helaas! helaas!
Ach! alles is verdwenen!
De grootheid zonk, de glorie stierf....
En waar - waar zijn Mecenen?
Op laagheid, weelde en eigenbaat
Kan Neêrland zich beroemen,
En Vondel, Hooft.... helaas! men hoort
Hun namen naauw meer noemen!

Wat, Lulofs! zoekt ge dan voor u
Nog lauw'ren te verwerven?
Ach! eer de krans gevlochten is,
Ziet gij de blad'ren sterven!

En dan nog wordt de dorre krans
Door nijd van één gereten...
Ach, vriend! het zoude een weldaad zijn,
Wierd slechts uw naam vergeten.

Laat, dichter! laat u van de zucht
Tot glorie dan genezen!
Gij hebt voorzeker Gökink's brief
Aan Burger wel gelezen?
Wel nu... zoudt gij dan lauwerblaân
Op Neêrlands zangberg plukken?
Neen, vriend! *de pleitzak op den rug!*
De lier aan duizend stukken!

1810.

Aan denzelfden.

Op nu, Lulofs! ed'le zanger!
Stem de vaderlandsche lier!
Zing, van heilig dichtvuur zwanger!
Zing met ongewonen zwier!
Schenk ons, vriend der Zanggodinnen,
D'ambergeur der poëzij!
Zing! er is weêr roem te winnen!
Zing! het vaderland is vrij.

Heil u, Lulofs! heil ons allen!
't Heerlijkst licht rijst voor ons oog:
Juich! de dwing'land is gevallen,
En zijn val beurt ons omhoog.

Heil u, dichter! zwijg niet langer!
Zing den nieuwgeboren dag!
Wél mij, dat ik, jonge zanger!
U tot zingen nooden mag!

Toen een nacht van ak'lig duister
Waarde in onze vlakten rond;
Toen de boom van Neêrlands luister
Stervend kwijnde op Neêrlands grond;
Toen door zijn verdorde twijgen
Slechts een koude herfstwind woei,
Toen spoorde ik u aan tot zwijgen,
Toen had Neêrland roem noch bloei.

Ach! zijn grootheid lag vertreden;
Vreemd geweld plette alles neêr;
Nog een poos - wij hadden zeden,
Naam, noch taal, noch Godsdienst meer!

Dompig klonk de galm der snaren
Op het graf van Nederland!
Heiligschendende barbaren!
Wat was tegen u bestand?
Ach! de Zanggodinnen vloden,
Met de trits Bevalligheên!
En ze zonk, de kunst der Goden,
Die voor 't laatst nog God'lijk scheen:
Ja! nog eens verdween het duister;
Wij vergaten schande en dwang;
Ja! nog eens blonk Hollands luister,
Helmerts! in uw' zwanenzang.

Wie der kunst nog hulde boden
In 't veracht'lijk logenlied,
't Was de reine telg der Goden,
't Was de kunst van Neêrland niet.
Ach! hoe biedt aan woeste vlagen
Een zoo teed're plant het hoofd?
En hoe zou ze vruchten dragen,
Als de orkaan haar bloesems rooft?

Wee de kunst, als dichters bed'len
Om der grooten schrale gunst!
Als geen vorsten zich vered'len
Door bescherming van de kunst!
Maar gelukkig kunst en troonen,
Als de dichter kruipt noch vleit,
Maar door vrije en stoute toonen
De eer van 't vaderland verbreidt!

Ja! de kunst zal heerlijk bloeijen,
In de schaduw van den troon,
Als de grooten zelve gloeijen
Voor haar zielverheffend schoon.

Tuig dit, eeuw der Periklessen,
Voor mijn' zwakken zang te hoog!
Phidiassen, Sophoklessen,
Zeuxën, gij verblindt mijn oog!
Tuig dit, schitterend Athenen!
Phebus zetel, Pallas stad,
Glorietempel der Hellenen,
Aller kunsten bakermat!

En, wie mogt op de aarde u troonen,
Kunst, vol Goddelijken zwier,
Vonkelende in Maro's toonen,
Dart'lend van Tibullus lier?
Die Bataafsche lustwaranden
Hieldt betooverd door uw schoon,
En u zaagt door reine handen
't Geurigst reukwerk aangeboôn?

De Mecenen en Messalen
Kweekten u aan 's Tibers boord;
Onze Hoofden en Reelen
Bragten onze Vondels voort.
Ed'len waren kunstgenooten,
En, bestraald door Phebus gloed,
Dronken Huygensen en Grooten
Zelve uit Hippokrène's vloed.

Roemrijk tijdvak der historie!
Praalt ge eens weêr in vollen gloor?

Ja! de dageraad der glorie
Breekt reeds aan de kimmén door.
Zie, reeds deinst het nev'lig duister,
Hollands heiligdom der kunst
Schittert door Oranje's luister
En der Muzon milde gunst.

Rotte en Maas, met rouw beladen,
Smits! om 't zwijgen van uw' luit,
Juichen weêr, en haar Najaden
Roepen Tollens glorie uit.
IJ en Amstel klagen langer
Om 't gemis der toonen niet
Van den ed'len Goeschen zanger,
En van Vondels hemelsch lied.
De echte dichtgloed blaakt er feller,
Spat in stouter vlammen uit;
IJ en Amstel bruisen sneller,
Op het heerlijkst maatgeluid.
't Heilig vuur wordt nooit vergeten,
Dat in Helmers zangen gloeit.

En gij, hoofd der hoofdpoëten,
 Bilderdijk! die Neêrland boeit
Aan den tooverklank der snaren,
 Trillende op uw' gouden lier!
Oogst nog frissche lauwerblâren!
 Voed het u doortint'lend vier!
Laat uw borst van wellust hijgen,
 Als u 't dankbaar Neêrland kroon';
En... doet oudte of leed u zwijgen,
 Loots vervangt uw' Godentoon.

Zoo moogt gij het lied vervangen,
 Lulofs! van den Zwolschen bard;
Hoor zijn vaderlandsche zangen,
 Stroomende uit het volle hart!
Laat zijn vrije toon u boeijen!
 Waar toch Neêrland dichters noemt,
Die voor Neêrlands grootheid gloeijen,
 Wordt de naam van Feith geroemd.
Volg hem! de IJssel wacht uw zangen...
 Ach! de grijsaard heeft de lier

Aan de wilgen opgehangen!...
Zing, als hij, met kracht en zwier!

Zing! zie blijder uchtend pralen;
Voorspoed rijst in jeugdig schoon;
Vrijheidszon schiet gouden stralen,
En de dichtkunst stijgt ten troon.
Zing! heel Neêrland zal u hooren;
Uitgewischt zijn smet en schand',
De eeuw der glorie is herboren;
Gij hebt weêr een vaderland.
Zing! dat vaderland kweekt helden;
Dichters, die der helden kracht
En hun grootsche daân vermelden
Aan 't verbaasde nageslacht.
Zing! de luister der Nassauwen
Gloeit door damp en nev'len heen;
Met de glorie der Batauwen
Smelt hij glorierijk in één.

Zing! de naam der Batavieren
Wordt ontzien, gelijk weleer,
En de schrikb're leeuwbanieren
Zijn ontrold op zee en meer.

Zing dan! Peneus lauwerboomen,
Die een God geheiligd heeft,
Groenen aan Bataafsche stroomen,
Waar de Grieksche kunst herleeft.
Phebus zelf biedt zijn laurieren
De ingewijde priest'ren aan,
Die voor de eer der Batavieren
De Bataafsche citer slaan.

Ook voor u die lauwerblâren,
Zoo ge uw' roeping waardig zijt;
Zoo ge nooit de heil'ge snaren
Door een' lagen toon ontwijdt.
Ook voor u, zoo gij, verheven
Boven valschen lof en blaam,

Aan geen' ijd'len klank blijft kleven
Van eene omgekochte faam.
Ook voor u, zoo gij blijft minnen
't Echte schoon; de snaren spant
Voor u selv', de Zanggodinnen,
't Nageslacht en 't vaderland.

Ja! voor u ook, ed'le zanger!
Grijp de vaderlandsche luit!
Stort, van heilig dichtvuur zwanger,
't Hart in volle stroomen uit!

1814.

Aan mijnen vriend, Mr. Tammo Sypkens.
(Bij een onbijt-servies, hem op den eersten huwelijksmorgen aangeboden.)

Na d' eersten, zaal'gen huw'lijksnacht,
In nooit gekende weelde en wellust doorgebracht,
Moet de eerste laafdrank, door de jonge vrouw geschonken,
En met de jonge vrouw gedronken
Uit schalen, die de vriendschap biedt,
De zoetste nektar zijn! Wat ook de Goden dronken,
Wat bruisend, tint'lend vocht, door Hebe zelv' geschonken,
In schitt'rend kristallijn mogt pronken,
En hart en aderen ontvonken,
Het haalt bij dezen laafdrank niet!

1809.

Aan denzelfden.**(Bij de geboorte van zinnen zoon.)**

Triomf! triomf! victoria!
Wat heil is u beschoren!
Nu juicht gij eerst in gloria:
‘Een zoon is mij geboren!’
En zegt: ‘wees, kleine togtgenoot,
Wees welkom in de huw'lijksboot!’

Mij dunkt - dit zoontje heeft mama
De smart al doen vergeten;
Mij dunkt - ik zie reeds, hoe papa,
Bij 't wiege neêrgezeten,
Gedurig onder 't kleedje gluurt,
Daar 't slaapje hem te lange duurt.

Geluk, mijn vriend! ik groet u dan
Met d' achtb'ren naam van vader!
Nu eerst gevoelt ge uw' waarde als man,
En komt der Godheid nader;
Nu eerst gevoelt gij, dat ge leeft,
Nu gij een wezen 't aanzijn geeft.

Geluk, vriendin! in 't angstig uur
Was de Eeuwige uw behoeder!
Verhef u! 't pronkstuk der Natuur
Is een verrukte moeder;
De reinste vreugd na bange smart
Is 't hoog gevoel van 't moederhart.

Geluk, mijn vriend! geluk, vriendin!
Ik roep met u: viktorie!
De vrucht van reine en kuische min
Is de allerhoogste glorie;
Een zoon, een eerstgeboren zoon,
Een parel aan de huw'lijkskroon.

En gij, lief en onschuldig kind,
Nog vreemd met 't aardsch gewemel,
Dat in uw wiegje uw' wereld vindt,
En aan de borst uw' hemel!
Wees welkom, kleene reisgenoot,
Wees welkom in de levensboot!

Leef, leef, tot uwer oud'ren vreugd!
Groei op, ter hunner eere!
Dat steeds uw dankb're liefde en deugd
Hun echtgeluk vermeêre!
Blijf, eerste en weel'ge huw'lijksloot,
Blijf waard' den stam, waaruit gij sproot!

1810

Meizang. Aan den heer Mr. A.C.W. Staring.

Staring! als de winter woedt
En de orkanen loeijen,
Dan nog voelt ge 't warme bloed
In uwe ad'ren gloeijen:
Welgemoed bij wijn en zang,
Valt de winter u niet bang.

Schoon de koude huid'ring baart,
Gij moogt vreugde smaken,
En uw zangen bij den haard
Doen mijn' boezem blaken, -
Dichter! o versmaad ook niet
't Ruischen van mijn kunst'loos riet!

Zie, de winter ging voorbij,
Met zijn norsche buijen;
Zie, de lente lacht weêr blij
Uit het vriend'lijk zuiën;
Wij verlaten nu den haard,
Nu weêr alles mint en paart;

Nu Natuur, na zoete rust,
Weêr bij mensch en dieren
Leven wekt, en drift en lust
Woelt door bloed en spieren,
Nu 't gevederd koor in 't woud
Weêr den schoonsten beurtzang houdt;

Nu de hemelsche Dioon
Weêr op de aard' wil troonen,
En haar snelgewiekte zoon
Onder ons komt wonen;
Nu hij al wat leeft bezielt,
Alles voor hem nederknielt;

Nu de Nimfen zich ontkleên,
Met de Stroomnajaden;
En haar blanke en poez'le leên
In het bronnat baden;
't Knaapje zich verschuilt in 't riet,
En de schoonen schalks bespiedt;

Nu de bloode Lalagé,
Achter 't loof der twijgen,
Zich weêr, op des herders beê,
't Keursje los laat rijgen;
't Windje, dat haar zachtkens streeft,
Met den gazen halsdoek speelt.

Ieder plantje, bloem en spruit
Werkt op hart en zinnen,
En de Mei, een jonge bruid,
Lokt ons weêr tot minnen:
Waar Natuur ooit vreugde schenk',
Dichter! wij verstaan haar' wenk.

Rein genot, bij zang en wijn,
Wordt ons aangeboden;
Staring! wij, die dichters zijn,
Laten ons niet nooden;
In ons hart gloeit jeugdig vuur,
Als in de ad'ren der Natuur.

Op uw' schoonen Wildenborg,
Onder 't digte lommer,
Bannen wij de bange zorg
En den bleeken kommer,
Zal een frissche teug, in 't groen,
't Harte vrolijk kloppen doen.

Ja! al deedt ge bij den haard
Volle glazen klinken,
't Beste hebt gij wis gespaard,
Om in 't groen te drinken;
Schenk dan nu, bij zang en min,
D'echten Rudesheimer in!

Dat we 't geen Lyaeus biedt
Aan de vreugde wijden!
En al valt de regen niet
Hier het glas bezijden,
't Dropje, dat in 't kelkje spat,
Is ook frisch en zuiver nat.

Laat ons hier, vol jeugdig vuur,
't Land'lijk speeltuig snaren,
Met de dicht'ren der Natuur
Onze toonen paren;
Al wie zingt van liefde en wijn
Zal in 't groen ons welkom zijn.

Laat Homeer, die lauw'ren won,
Oorlogsdaân vermelden;
Moschus en Anakreon -
Dat zijn onze helden!
Flaccus ook, bij 't bruisend vat
Vol Falerner druivennat.

Ja, wie zingt van liefde en wijn
Zal ons lieflijk streelen;
En we zouden dichters zijn,
En niet vrolijk kwelen?
Neen! wanneer ons hart geniet,
Vloeit ook ons vereenigd lied.

Zelfs de winter, guur en lang,
Heeft geen' klagt me ontwongen:
Staring! 'k heb uw' lieven zang
Bij den haard gezongen;
Onder 't groen van loof en blaân,
Bied ik u mijn' meizang aan.

Herfst en winter gaan voorbij,
Ook uw lied gaat henen;
Ras is 't schoonste jaargetij,
Met mijn' zang, verdwenen:
Schoon al lente en zomer keer',
Onze bloeitijd komt niet weêr.

Zie de beek, in 't voorwaarts spoên,
Door de duinen spart'len;
Zie de zephirs, in het groen,
Met de bloempjes dart'len;
's Levens beste deel verdween,
En de vlugge vreugd vliegt heen.

Grijpen wij den snellen tijd
Moedig bij de teugels;
Zie, hoe 't leven henen glijdt,
En 't genot heeft vleugels;
Vreugde fladdert wuft en vlug,
En ze keert niet weêr terug.

Wijsheid spreekt. Wat zegt zij ons?
'Zie Natuur ontloken!
's Winters in het zachte dons,
Nu in 't groen gedoken!
Geur'ge mirte- en rozenblaân
Bieden u een rustbed aan.

Juich en jubel, kus en koos!
Ban de bange zorgen!
Heden bloeit de lenteroos,
En ze kwijnt reeds morgen:
Smaak, zoo veel, zoo lang ge kunt,
't Wordt u heden nog vergund!'

Staring! ja, ons mag die taal
Zoet in de ooren ruischen!
In de vonk'lende bokaal
Zal de vreugde bruisen;
Vreugde blaakt in ons gemoed;
Vreugde tintelt ons door 't bloed.

In 't bekoorlijk Gelderland,
Waar de frissche wat'ren
Over kei en glinst'rend zand
Door de wouden klat'ren...
Gloeit ons hart van heilig vuur
Voor het schoone der Natuur.

Aan mijnen vriend, F. Stork, M.D.***(Mij meldende, dat hem een jonge Stork geboren was.)***

Uw jonge stork, ofschoon hij nog niet vliegt,
Heeft eensklaps vlug en vrolijk mij gemaakt;
Verveling had me in diepen slaap gewiegd,
Hij kleppert blij.... en zie, ik ben ontwaakt!
Het lust mij thans uit ruime borst te zingen:
Want hij voorspelt geluk en zegeningen.

'k Zie reeds, hoe hij, in schoonen vederdos,
Zijn' kracht beproeft tot een' verheven vlugt;
Hij klapwiekt vrij, van de aardsche kluisters los,
En meet met starend oog het ruim der lucht:
Haast zal hij fier op breede vlerken zweven,
Om, stouter eens, den ad'ler na te streven.

Maar hoe! 't is of ik van uw' zoon niet zing
De kunst verwerpt wel mijne beedspraak niet;
Doch 't moederhart wenscht voor haar' zuigeling
Een' zoeter toon en een gevoelig lied;
En vader juicht: 'mij is een zoon geboren!'
Hier moet de vriend de taal van 't hart doen hooren!

Ik volg dien wenk, en roep het *welkom* uit!
Een zoon - triomf! ik juich in zijn bestaan;
De vreugd beweegt de snaren van mijn' luit,
Als 't lentekoeltje de eerst ontloken blaân;
Het speeltuig lispelt zacht, om 't *welkom* te herhalen,
Als de echo 't lied herhaalt der jubelende dalen.

Ja! welkom, teed're zuig'ling! hoor
Mijn' zangster bij uw wiegje kwelen!
Mogt hare stem door 't jeugdig oor
Uw jeugdig hartje lief'lijk streelen!
ô! Dat de zoete harmonij
Der Goddelijke poëzij
Met de ed'le, stille zucht welluidend samenstemde,
Zucht, die Natuur door moeders mond
Bij uw geboort' ten hemel zond,
Toen moederlijk gevoel u aan den boezem klemde!

Heil, heil u, eerstgeboren zoon,
In wee gebaad, in liefde ontvangen!
Klinkt reeds voor u mijn jubeltoon,
Blijf eeuwig waard' der dicht'ren zangen!
Leef! leef! wees edel, braaf en goed!
De deugd blink' rein in uw gemoed!
De waarheid moge uw' borst met heilig vuur ontvonken!
Wees fier! veracht het volksgeschreeuw!
Wees vrij! en huldig nooit eene eeuw,
In sporelooze weelde en slavernij verzonken!

Juicht, oud'ren! brengt voor 't dierbaar pand
 Uw' lofzang toe aan d' Albehoeder!
 Zijn zorg vertrouwt de teed're plant
 't Eerst aan de zorg der teed're moeder:
 Zij is u veilig toevertrouwd,
 Vriendin! ik heb uw' liefde aanschouwd,
 Wanneer ze beurtelings uw' borst verscheurde en streelede;
 o Moeder! wie doorgrondt uw hart?
 Gij lijdt bij uwer kind'ren smart,
 En voelt bij hunne vreugde eene onnadenkb're weelde.

Groei, teeder spruitje, groei en bloei!
 De moederzorg strekke u ten zegen!
 Dat uchtenddauw uw blaân besproei!
 En milde, vruchtbare avondregen
 Uw wortels lave en voede en drink',
 U zuiv're levenssappen schenk',
 En geur'gen bloesemtooi en frissche en weel'ge loten!
 Praal met een' rijke bladerkroon!
 Spreid kracht en majesteit ten toon!
 Bescherm het zwak plantsoen, aan uwen voet ontsproten!

1810.

Aan mijne vrouw. Bij de verjaring van ons huwelijk en kind.

Zoude ik dezen dag niet vieren,
Die mij dubb'le vreugd bereidt?
Zou mijn hart geen liedje schenken,
Bij het strelend zoet herdenken
Van genoten zaligheid?

't Is nu twee paar jaar geleden,
Dierb're vrouw! dat wij elkaâr
Harten, van verrukking dronken,
Harten, vol van liefde, schonken,
Trouwe zwoeren voor 't altaar.

't Is twee jaren nu geleden,
Dat uit uwen kuischen schoot,
Moeder, zich heeft losgesparteld
't Knaapje, dat dáár stoeit en dartelt,
Dat ge mij dien jongen bood.

Zie den frisschen knaap eens lagchen!
Vreugde is op 't gelaat verspreid;
Rozen bloeijen op zijn konen...
God! doe ook in 't harte wonen
Deugden en regtschapenheid!

't Is slechts twee paar jaar geleden,
Dierb're vrouw, dat wij elkaâr
Harten, van verrukking dronken,
Harten, vol van liefde, schonken,
Trouwe zwoeren voor 't altaar.

Maar ook in die wein'ge jaren
Heeft de ramspoed ons gedrukt,
Toen de dood ons harte griede,
't Eerste vruchtjen onzer liefde
In den bloei werd afgeplukt.

Vrouw! gij weent... o! moedertranen
Vloeijen uit eene ed'le bron!
Liefde is in uw oog te lezen....
En - zij zou geen moeder wezen,
Die een kind vergeten kon.

Denk: God nam, om wijze reden,
Ons het eerste pandjen af:
Maar de hand, die smart kon telen,
Wist ook wonden weêr te heelen,
Daar ze een pandje ons weder gaf.

En zie daar uw' lieven jongen:
Zie - hij vleit, hij lacht u aan!
Reeds is al uw smart geweken,
En de traan, dien gij doet leken,
Is een dankb're vreugdetraan.

Ja! wij mogen tranen storten,
Maar ons voegt geen droef gewezen:
Wie niet voelt den huw'lijkszegen,
't Waar geluk, in d' echt gelegen,
Is voor zijn geluk te kleen.

o Volzaal'ge huw'lijksliefde!
Heil'ge snoer, die harten bindt!
Schitt'rend goud doe vorsten pralen,
Niets kan bij de vreugde halen,
Die men smaakt door vrouw en kind.

Ja, in 's levens wrangen beker
Mengt de vrouw verkwikkend zoet;
Doet ons dreigend onheil klagen,
Zij kan lijden en verdragen,
Zij is groot in tegenspoed.

En - zien wij ons selv' herleven,
En ons beeld in 't kind geprent,
Dan is 't heil ten top gerezen,
Dan.... doch vader moet men wezen,
Eer men vaderliefde kent.

Dierb're vrouw! 'k bezef uw' grootheid,
Dankbaar, vol erkenenis!
Ja, ik voel uw' hooge waarde;
't Schoonste pronkbeeld op deze aarde
Is de vrouw, die moeder is.

Zoude ik dan deez' dag niet vieren,
Die zoo zeer mijn hart verblijdt?
Ja! ik mogt dit liedje kwelen -
't Zij, bij deze feesttooneelen,
Aan mijn' gade toegewijd!

Tuiltje voor mijne vrouw.
(Op haren Verjaardag.)

o Trouwe deelnoot van mijn lot!
o Leven van mijn leven!
Mij van den liefderijken God
Tot heil en troost gegeven!
Die rozen op mijn paden strooit,
't Verschiet met lagchend purper tooit,
Die ieder kelk van zegen,
Door u gevuld, met mij geniet,
En elken beker van verdriet
Zoo gaarne alleen zoudt leêgen!

Laat mij, uw' schuldenaar elk uur,
Uw jaarfeest blij gedenken,
U de eêlste gaven der Natuur,
In keur van bloemen, schenken!
Gij leeft voor mij! wat wensch ik meer?
Ik kan met blijdschap magt en eer,
En goud en glans ontberen!
De liefde gaart de bloempjes thans,
De erkent'nis zal ze tot een' krans
Voor uwe kruin schakeren.

Dan, ach! het barre jaarsaizoen
Verdorpe kruid en lover,
En liet geene enk'le bloemfestoen
Voor dezen feestdag over!
Wat klaag ik? weg met toi en praal!
Uw hart verlangt hier hartetaal,
Om 't huis'lijk feest te vieren:
De schoonste kransen voor een' vrouw
Zijn reine deugd en echte trouw,
Die reeds uw' schedel sieren.

Ook is er iets, waarop ik mij
Met fierheid mag beroemen;
Het zet u ed'ler luister bij,
Dan de allerfrafraaiste bloemen:
't Is eigen frisch en bloeiend ooft,
In gloed van echte min gestoofd;
't Zijn jonge, weel'ge loten,
Geworteld in den vrucht'bre grond
Van ons gezegend echtverbond,
Uit liefde voortgesproten.

Zij, de eêlste bloesems uwer jeugd,
En 't sieraad mijnes levens,
De zuilen onzer huw'lijksvreugd,
En onze glorie tevens,
Uw kind'ren, dart'lende aan mijn' zij,
Verlangen op dit hooggetij
U zegenend te ontmoeten:
Vergeet der tijden druk en smart!
o! Liefde van het kinderhart
Kan 't bitterst leed verzoeten!

Zie, zie - daar komt uw oudste zoon
U zijnen heilwensch brengen!
Zie 't meisje in zijn' teed'ren toon
Een teeder traantje mengen!
Neem, moeder, neem en wensch en traan
Als ongeveinsde blijken aan
Der liefde van hun beide!
De kleener knaap, die kusjes biedt,
Begrijpt nog broërtjes wenschen niet,
Noch waarom zusje schreide.

En zijt ge op bloementooi gesteld,
Zie dan uw vriend'lijk Koosje:
Zijn wangen zijn een lelieveld,
Zijn koontjes elk een roosje.
Duld, duld, dat ik u zalig noem!
o! Wensch en traan en kus en bloem...
Zoudt gij nog meer verlangen?....
Hier klopt een borst, die voor u blaakt,
Die zuchten voor uw welzijn slaakt,
En hartelijke zangen.

Gij zwijgt.... o! wie hier woorden had
Zou geene moeder wezen!
Gij zwijgt... maar 't geen uw borst bevat
Is in uw oog te lezen.
Wee! wee mij, zoo ik twijf'len mogt,
Of 't kransje, dat mijn liefde u vlocht,
Uw' boezem roerde en streelde!
Gij lacht met tranen in het oog,
En werpt een dankb'ren blik omhoog
Naar d' Oorsprong dezer weelde!

Kom, wenden wij ons, in gebeên,
Met onze huw'lijkspandjes,
Tot 's Hemels goedertierenheên!
Knielt, kind'ren! vouwt uw' handjes!
Bidt, stam'lend, uwen vader na!
En gij, zoo teêr beminde ga,
Als teêr beminde moeder!
Kom aan mijn hart, stem in mijn' toon!
Ons loflied stijge tot den troon
Van d' eeuw'gen Albehoeder!

o Vader! Vader! die ons mint!
Groot, onbegrijp'lijk wezen!
Wiens liefde hart met hart verbindt,
Uw liefde zij geprezen!
Zie neêr op haar, mijn heil, mijn' troost!
Zie neder op dit bloeijend kroost!
Hoor kroost en oud'ren danken!
Ons hart smelt weg in 't reinst genot...
Wij pogen... zuchten... stam'len... God!
Vergeef deez' zwakke klanken!

Welkomstgroet aan mijnen jongsten zoon.

(Geboren op den 16 November 1813, even vóór de komst der eerste Russische Krijgslieden.)

Welkom, welkom, dierbaar knaapje!
welkom teeder huw'lijkspand!
Welkom, vrijgeboren burger
van 't verlost vaderland!
Onder de eerste vrijheidstoone
heeft uw moeder u gebaad,
En ik vraagde niet angstvallig,
of ge een jonge of meisje waart?

Neen! Natuur herneemt haar regten,
en het minnend ouderhart
Mag een' zoon weêr welkom heeten!
zijn geboorte wekt geen' smart;
Neen! hij wordt uit moeders armen
door geen' woesten drom gescheurd,
Door geen' huurling van den dwing'land
wreed ter slagbank heen gesleurd;
Moeder! neen! 't is voor geen' vreemde,
dat uw teed're borst hem voedt,
Moet hij strijden... o! voor Neêrland
stroomt zijn edel Neêrlandsch bloed!
Juich dan, moeder! en verhef u,
vrije, lang verdrukte geest!
Komt gij allen, dierb're kind'ren!
viert met mij dit dubbel feest!
't Feest der vrijheid en verlossing,
't feest der liefde en huw'lijksmîn!
Stijge omhoog de reine lofzang
van een dankbaar huisgezin!

Komt, gij broërtjes! zusje! schaart u
om den kleenen liev'ling rond!
Vaders harte klopt van wellust,
op deez' onvergeetb'ren stond.
Knielt hier bij het wiegje neder!...
Maar wat hoor ik? welk gerucht!
Welk een woeling! welk een jubel!
't *hourrah!* rolt reeds door de lucht:
't Zijn des Wolga's ed'le helden!
hoort den blijden welkomstgroet!
Ziet, het volk stroomt opgetogen
zijn verlossers te gemoet!
Hooft! het *vivat Alexander!*
klinkt uit aller ruime borst!
Knielt, mijn kind'ren! smeekt d' Alvader
voor dien zegenrijken vorst!
Dankt hem met mij voor de wond'ren,
die zijn goedheid heeft verrigt!
Alexander breekt de kluisters
en hij schept een heerlijk licht!

De verlichte Gauler bragt ons
krijg en woeste slavernij;
De onbeschaafde Rus brengt vrede,
hij maakt weêr de wereld vrij!
't Zuiden broeide graauwe nev'len,
met verderf en pest belaân;
't Noorden zuivert onzen dampkring,
en de orkaan brengt zegen aan.
Zoo veel wond'ren! laat ons juichen!
dat ons hart van vreugde beev'!
Juich, mijn gade! juicht, mijn kind'ren!
stamelt: Alexander leev'!
Knapen! ja, nu moogt ge juichen!
dikwerf zuchtte ik om uw lot,
Dikwerf slaakte ik luide klagten,
en ik morde tegen God,
Zag ik uw gespierde leden,
Steunsels van de dwing'landij;
Nog een knaap! - nu mag ik juichen!
nu zijn al mijn zonen vrij!

Schrei niet, kleene! neen, verheug ons
door een lachje, door een' zoen!
Schrikt mama? bij zoo veel wond'ren
mag Natuur een wonder doen!
Zie nu, vrijgeboren burger,
fier op uwe broêrtjes neêr!
Zij toch zijn geboren slaven;
gij brengt hen de vrijheid weêr!
Welkom, welkom, heilaanbrenger!
dubbel welkom in dit uur!
Moeders blijdschap, vaders glorie,
kleene liev'ling der Natuur!
Ja! mij is een zoon geboren!
'k juich verrukt in zijn bestaan:
Deze dag is allen heilig;
zijne komst brengt zegen aan.
Leef en groei, mijn teeder knaapje!
leef, tot uwer oud'ren vreugd!
Wees regtschappen, wees regtvaardig!
wees een vriend van regt en deugd!

Leeft en groeit, mijn viertal knapen!
allen - allen zijt ge vrij!
Erft den haat van uwen vader
tegen snoode dwing'landij!
Erft de liefde van uw' vader
voor het dierbaar vaderland!
Offert goed en bloed en leven
voor dat onwaardeerbaar pand!
Juicht nu! neen! gij zijt geen slaven,
niet met ketenen belaân;
Deze dag verbrak uw boeijen,
bragt ons dubb'len zegen aan:
Vrijheid en een' vrijen burger!
ja, de hoop verheft ons hart;
Gist'ren zonk de dag van schande,
van verguizing, smaad en smart;
Heden rees, in gloeiend purper,
de uchtend van geluk en vreugd;
'k Zie mijn vaderland herboren,
bloeiende in een' frissche jeugd;

'k Zie reeds, hoe de nacht van jamm'ren
voor het rijzend licht verdwijnt,
Dat met nooit gekenden luister
door het dunne wolkfloers schijnt;
'k Zie de glorie; 'k zie de welvaart;
- God! neen! ik misleid mij niet! -
'k Zie reeds vrijheid, vrede en eendragt,
en... ORANJE in 't blij verschiet!

Het hulkje der liefde. Aan mijne gade.

Dierbare! op de reis van 't leven
Mijn getrouwe togtgenoot!
Die me in 't moeilijk voorwaarts streven
Steeds uw' raad en bijstand boodt!
Lieve! in voorspoed en gevaren,
Voert ge nu reeds zes paar jaren
Welgemoed en rustig meê
In het hulkje van de liefde,
Dat de vlotte golven kliefde
Van de onzek're huw'lijkszee.

Vrouwen, zegt men, zijn niet moedig,
Sidd'ren bij 't geringst gevaar;
Doch ge leerdet mij al spoedig,
Dat die uitspraak laster waar:
Niet slechts onder 't spelevaren
Op de gladgekemde baren,
Roeyend met de ranke boot;
Ook bij 't huilen, koken, woeden
Van de stormen, van de vloedem,
Waart ge een trouwe reisgenoot.

Zagen we, onder 't woest geklater
Van 't geweldig golfgeklots,
Nu 't verderf in 't peilloos water,
Dan den dood op klip of rots;
Gierde en kraakte want en steven,
Konden wij geen zeil meer reven,
Brak de branding 't ankertouw;
Moest het scheepje schokken, sling'ren,
Slipte 't roer mij uit de ving'ren...
Gij, ge bleeft onwrikbaar trouw.

Ja! uw trouw is mij gebleken,
Meest in 't barnen van den nood:
Ach! ik was voor lang bezweken,
Zoo ge mij geen' bijstand boodt.
Blijf het moedig met mij wagen!
En... God! is 't uw welbehagen,
Haar, die mij uw liefde gaf,
Van mijn' zijde weg te rukken...
Brijzel dan mijn' hulk aan stukken!
Red er slechts mijn kind'ren af!